

Hea Paide valla „Aastaraamat 2004“ lugeja

Sa hoiad käes Paide valla aastaraamatut, mis ilmub tänavu kümnendat korda. On hea tõdeda, et väikeses Paide vallas on hoitud aastaraamatu koostamise järjepidevust.

Suured tänud aastaraamatu idee algatajale Ülo Ansbergile ja kõigile teistele inimestele, kes on aidanud läbi aastate raamatut koostada.

2004. aastat võib nimetada sünnipäevade aastaks - möödus ju valla asutamisest 65 aastat, mitmed Paide valla ettevõtted ja taidlusrühmad tähistasid aastatepikkust tegutsemisperioodi. Märkimisväärsed olid investeeringud nii sotsiaalsesse kui ka ettevõtluse infrastruktuuri: Tarbja LAK-Kodanikukeskuse nurgakivi panek, Sargvere mõisale uue katuse ehitamine, mänguväljakute valmimine Tarbjale ja Sargverre, Randal Baltic OÜ uue majutus- ja toitlustushoone uuendamine, OÜ Eivere Mõisa algatusel puhke- ja majutuskoha arendamine, investeeringud Mäo tööstuskülla - need on vaid osa 2004. aastal Paide vallas toimunud arenguprojektidest.

Kui on tegusaid inimesi, on vald elujõuline. Äramärkimist väärrib AS Viking Window juht Toomas Agasild, kelle juhitud ettevõttele omistati Kvaliteedijuhtimise auhind, Järvamaa kauaaegse noorsootöötaja preemia sai Taiga Laur ning Järvamaa Kultuurkapitali parima spordielu edendaja preemia laureaadiks tunnistati Jaan Sapp.

Et elukestev õpe ja täiskasvanute haridus on Paide vallas hinnatud, selle tõestuseks anti Paide vallale kõige koolitussõbralikuma valla tiitel.

Anna küla elaniku Elle Näppo eestvedamisel sai kaante vahele killuke Paide valla ajaloo - Anna kihelkonna vanade aegade lood.

Valla nägu kujundasid ka uued omanäolised kultuuri- ja spordiüritused, külade kokkutulekud, meie õpilaste, sportlaste ja taidlusrühmade aktiivne osavõtt maakondlikest ja vabariiklikest ettevõtmistest.

Loodan, et aastaraamatu materjal annab kõigile huvilistele hea ülevaate tehtust, loob palju äratundmisrõõmu ning uusi mõtteid, kuidas Paide vallas arengus edasi liikuda.

Head lugemist!

*Piret Sapp
Vallavanem*

1. ÜLDANDMED

1.1 PAIDE VALLA AJALOOST

Pärast Eesti Vabariigi tekkimist 1918.a. oli Paide valda hõlmaval territooriumil Mäo ja Anna vallad.

1.aprillist 1939.a. liideti nimetatud vallad ühtseks **Paide vallaks**, vallavanemaks oli **JUHAN NURMIK**. Vallavolikogu moodustasid 14 vallavolinikku, valda teenindasid 2 konstaablit, olid moodustatud raamatukogude toimkonnad, koolide hoolekogud.

1939.a. osteti valla poolt vallamajaks **Paides Veski tn.12** paiknev elamu koos kõrvalehitiste ja krundiga, kus tänase päevani tegutsetakse.

1940.a. asusid valla territooriumil viis kooli. Sargvere, Mäo, Mündi, Purdi ja Mustla koolid. Tegutsesid Anna Haridus- ja Muusika Selts; Mustla, Mäo ja Mündi haridusseltsid, Sargvere Raamatukogude Selts; Valgma, Nurmsi, Mündi, Palu ja Anna maanaiste seltsid; Mustla, Sargvere, Mäo, Mündi ja Anna raamatukogud, Anna maanoorte ring jne.

Valla eelarve oli **1939/40.aastal** rahandusaastal: **tulud 53 489 krooni, kulud 42 000 krooni**. Peamised kulutused olid valla administratsioonile, haridusele, heakorrale, hoolekandele. Kulud haridusele moodustasid üle poole eelarvest. **1. jaanuaril 1940.a.** elas vallas **3600 inimest**.

1940.a. peale Eesti Vabariigi okupeerimist NSV Liidu poolt likvideeriti kõik valla territooriumil tegutsenud seltsid.

1941 - 1944 Saksa okupatsiooni ajal elati vallas peamiselt Eesti Vabariigi aegse elukorralduse järgi.

Uuesti taastati valla õigused **24.oktoobril 1991.a.**

1.2 ÜLDANDMED

Pindala: 300,4 km²

Elanike arv: 1888 (seisuga 31.12.2004)

Paide Vallavalitsus:

Pärnu tn.58
72712 Paide
Järvamaa

e-post: paide@paidevald.ee

Koduleht: <http://www.paidevald.ee>

Volikogu esimees: RAIVO RAJA

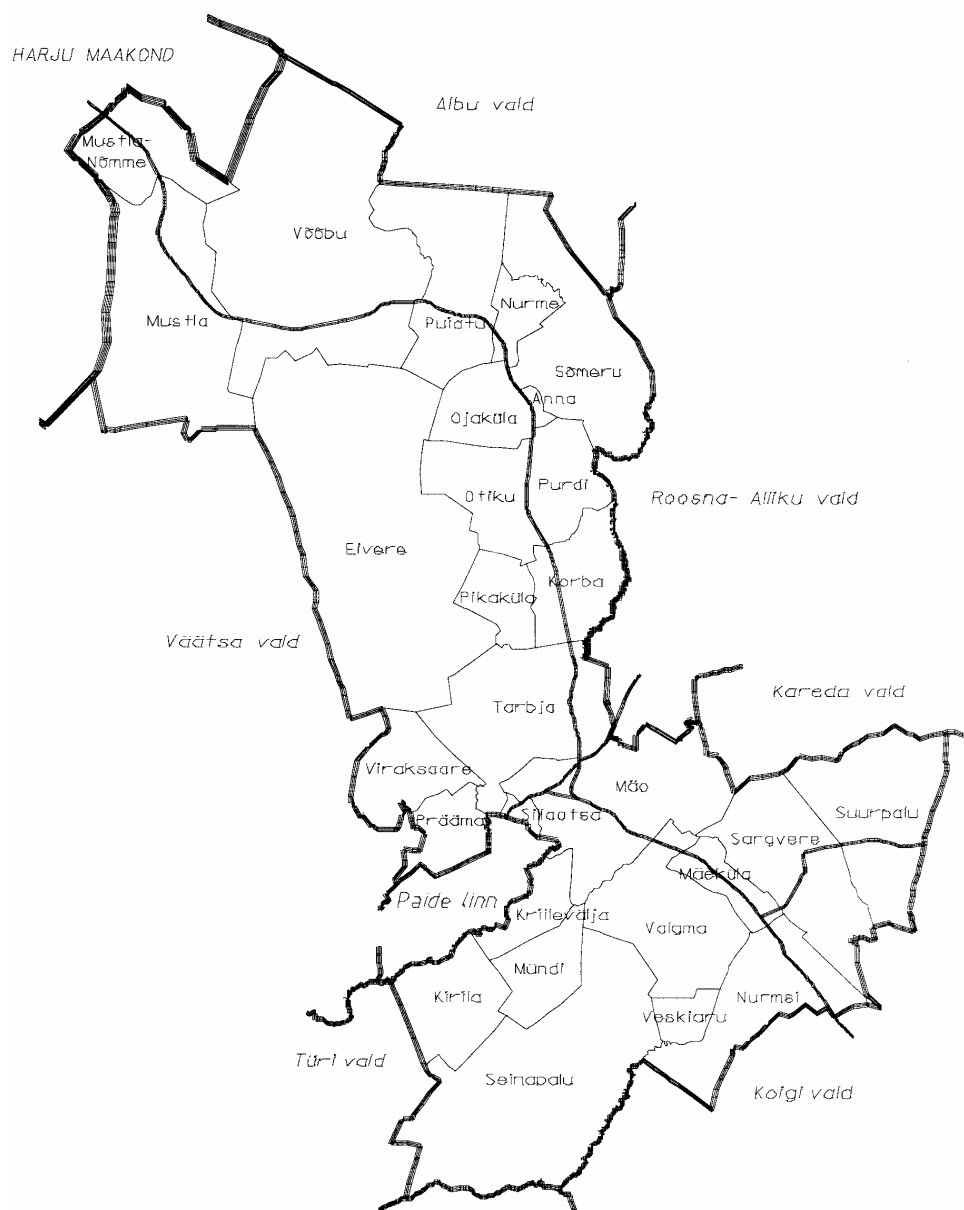
Vallavanem: PIRET SAPP

1.3 KÜLAD JA KÜLAVANEMAD

1. ANNA	Õie Urbas	5. KRIILEVÄLJA	Olev Piilbaum
2. EIVERE	Vladimir Kazakov	6. MUSTLA	Tõnu Ulla
3. KIRILA	Kalev Palang	7.MUSTLA-NÕMME	Allan-Ahto Kreitsman
4. KORBA	Koida Mölder	8. MÄEKÜLA -	külavanem puudub

9. MÄO	Aivar Karu	19. SUURPALU	Meelis Aasa
10. MÜNDI	Anatoli Šestakov	20. SÕMERU	Õie Urbas
11. NURMSI	Ulvi Meikup	21. TARBJA	Märt Rikberg
12. OJAKÜLA	Are Riistan	22. VALGMA	Reet Muru
13. OTIKU	Harri Karus	23. VESKIARU	Taimo Arume
14. PIKAKÜLA	Enn Punapart	24. VÕÕBU	Urmas Laaneots
15. PRÄÄMA	Ain Pruual	25. SEINAPALU	Anu Käärrik
16. PUIATU	Marika Kreitsman	26. VIRAKSAARE	Jaan Madis
17. PURDI	Tormi Nugis	27. NURME	Marika Kreitsman
18. SARGVERE	Milvi Mihkelsoo	28. SILLAOTSA -	külavanem puudub

1.4 PAIDE VALLA KAART

1.5 VALLAVOLIKOGU KOOSSEIS

1. RAIVO RAJA	volikogu esimees
2. TOOMAS UUSMAA	volikogu esimehe asetäitja, maakomisjoni esimees
3. ÜLO ANSBERG	
4. MARIKA KREITSMAN	
5. ANU KÄÄRIK	
6. REET LEPIKULT	majanduskomisjoni esimees
7. ENN LEHTPUU	
8. REET MURU	sotsiaalkomisjoni esimees
9. TORMI NUGIS	
10. ELLE NÄPPO	kultuuri- ja hariduskomisjoni esimees
11. HARTI PAIMETS	revisjonikomisjoni esimees
12. JÜRI SIEMER	keskkonnakomisjoni esimees
13. AARNE TISCHLER	

1.6 VALLAVALITSUSE KOOSSEIS

1. PIRET SAPP
2. VELJO TAMMIK
3. LILLE TAMMIK
4. JAAN MADIS
5. EINAR TUMANSKI

1.7 VALLAVALITSUSE AMETNIKUD

1. PIRET SAPP	vallavanem
2. VELJO TAMMIK	abivallavanem
3. SILVIA AARMA	vallasekretär
4. LEA JÕESAAR	sekretär-registripidaja
5. LILLE TAMMIK	sotsiaalnõunik
6. EDITH TÄNAVOTS	kultuuri- ja haridusnõunik
7. ANDO PERTMANN	maanõunik
8. MADIS SAGAR	ehitus- ja planeeringunõunik
9. AIME ADLER	finantsnõunik-pearaamatupidaja
10. MARJE JAUK	raamatupidaja
<u>Ühispetsialistid Paide linnaga:</u>	
11. ANTI ANNUS	keskkonnaspetsialist
12. PEETER LÄLL	infosüsteemide analüütik

1.8 NOORTEVOLIKOGU

Noortevolikogu koosseis:

1. Meelis Lepikult - esimees
2. Jonnas Uusmaa - aseesimees
3. Sireli Uusmaa - sekretär

Liikmed:

4. Elerin Vende	9. Rain Piirsalu
5. Marit Metsa	10. Olari Juust
6. Merli Nugis	11. Leho Paukku
7. Mairi Vinogradov	12. Allan Uusmaa
8. Eiko Ulp	13. Merli Mahmastol

Komisjonid:

- Kultuuri- ja hariduskomisjon
- Keskkonnakomisjon
- Majanduskomisjon
- Spordikomisjon
- Pressiesindaja

Noortevolikogu korraldatud üritused:

2004.aastal toimus kokku 9 noortevolikogu koosolekut.

Noortevolikogu poolt korraldati 2 üritust –

* sõbrapäeva pidu

* väljasõit TV 3, tutvumaks saadete tegemisega ja teletöoga

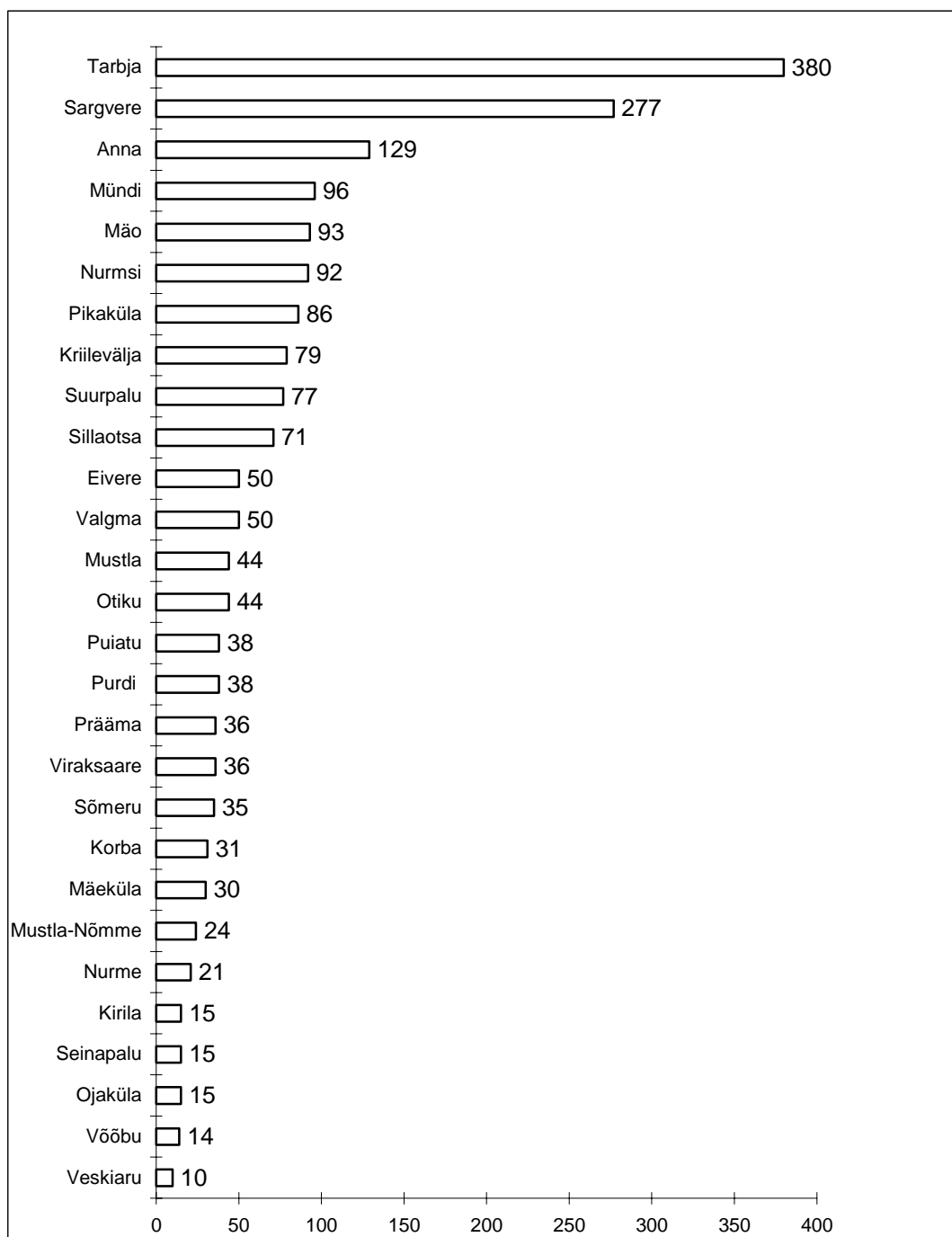
Paide valla noortevolikogul on loodud sõprussidemed Soome Vabariigi Joensuu noorte parlamendiga.

Noortevolikogul on oma koduleht aadressil <http://www.pvnnv.ee>, samuti avatud netifoorum <http://foorum.pvnnv.ee> ja meiliaadress: info@pvnnv.ee.

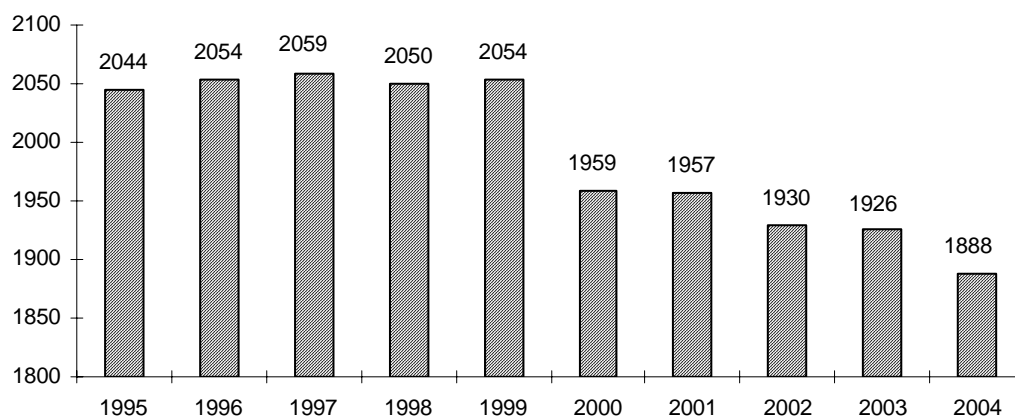
2. RAHVASTIK

31.12.2003.a. seisuga oli Paide valla 28 külas 1888 elanikku, majapidamisi 838.

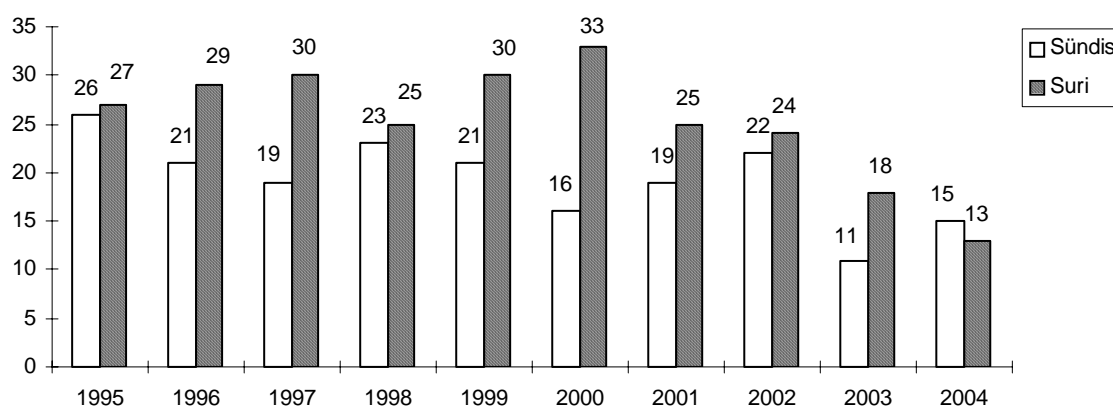
2.1 ELANIKE ARV KÜLADES 2004

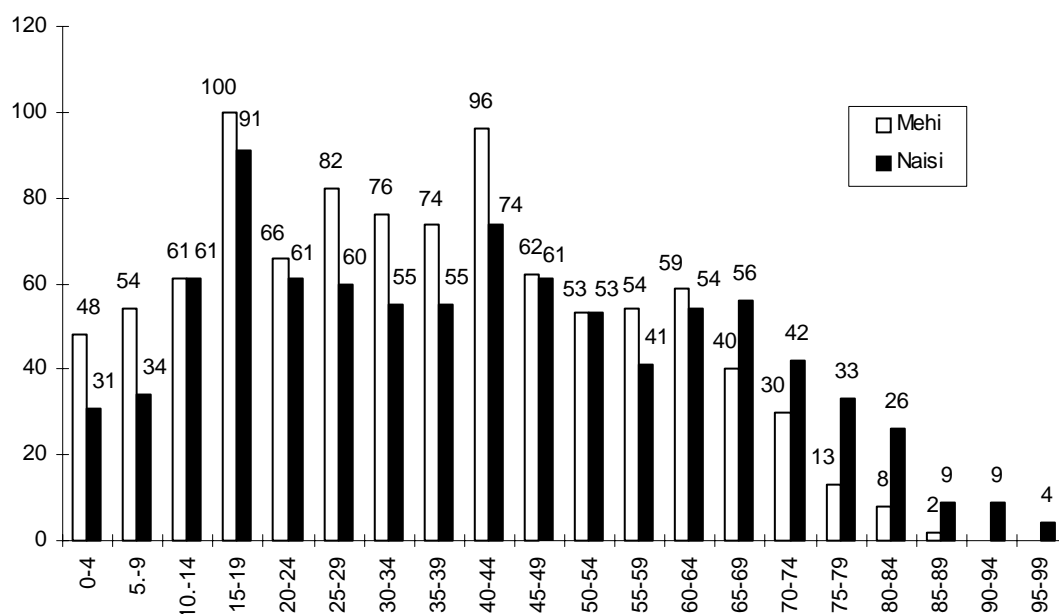
2.2 ELANIKE ARV PAIDE VALLAS 1995 – 2004

2.3 SÜNNID JA SURMAD 1995 - 2004

2.4 VANUSELINE JA SOOLINE STRUKTUUR 2004

3. KESKKOND

3.1 VEEKESKKOND

Vald asub põhjavee kaitstuse seisukohalt valdavalt kaitsmata või nõrgalt kaitstud territooriumil, lõunapiirkond jääb Pandivere põhjavee alamvesikonna nitraaditundlikku alasse. Keskkonnaprobleemidesse tuleb suhtuda suure tähelepanuga.

Tarbja tehisjärv on 24 ha suurune, avaliku kasutusega veekogu. Järv pakub puhke- ja kalastamisvõimalusi kohalikele elanikele ja kaugemalt tulnutele. Järve rajamisest tänaseni ei ole teostatud remont- ja hooldustöid, järvel ei ole otsest hooldajat. Suvel niideti järve kaldaala ja koristati mahavisatud jäätmed. Jäätmete paigutamiseks oli järve äärde paigutatud OÜ Resk konteiner. Eesti väikejärvede uuringuprogrammi koosseisus jätkati Tarbja tehisjärve kalastiku uuringutega. Seoses järve regulaatori väljavoolutruubi seisukorra halvenemisega, telliti AS-lt Kobras eksperthinnang järve rekonstrueerimise kohta.

Valla keskasulate veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide parendamiseks teostati 2004. aastal järgmisi töid:

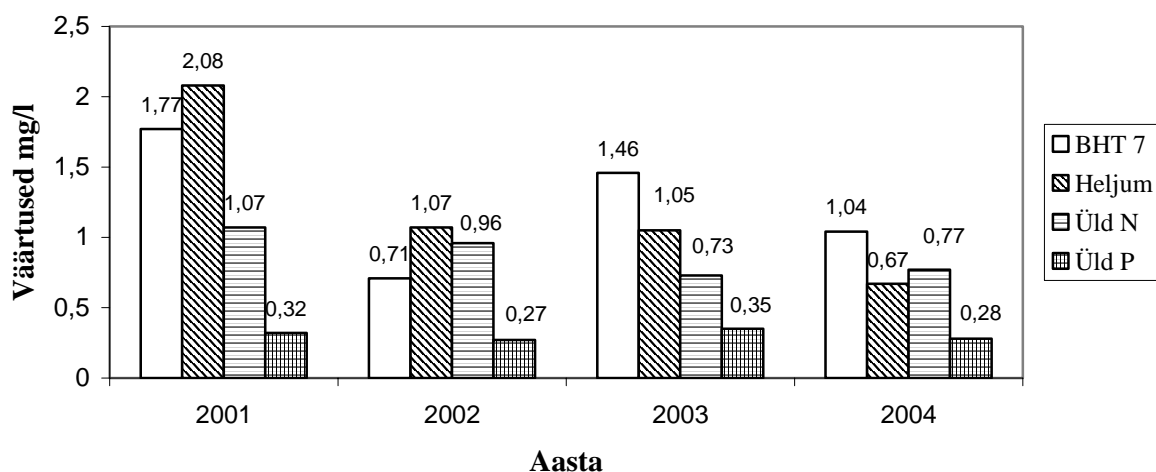
- Kinnitati valla ühisvee ja -kanalisatsiooni arengukava II osa (Tarbja ja Sillaotsa asula, Pikaküla, Mündi, Eivere, Prääma ja Viraksaare küla).
- Euroopa Komisjon otsustas rahastada Paide CF projekti, mille koosseisu kuuluvad Kriilevälja ja Sillaotsa külad vallast.
- Põltsamaa- Pedja jõe valgalade veemajandusprojekti koosseisus koostati (OÜ Monoliit) investeringukava rahaliste vahendite vajaduse kohta Sargvere, Anna ja Tarbja keskasulates ning Viraksaare külas.
- Sargvere keskasulale ehitati uus puurkaev-pumpla, kuna vana puurkaevu vesi ei vastanud nõuetele. Ehitas AS Keila Geoloogia, rahastas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Finantsvahendite puudumise tõttu on lahendamata Sõmeru sigala lägamajandusprobleemid. Probleem on suur, kuna firma tegutseb Pandivere nitraaditundlikul alal, Tallinna veehaarde vahetus läheduses.

3.1.1 Reostuskoormused Paide KEK-i, Sillaotsa, Sargvere, Anna ja Tarbja reoveepuhastusseadmetes (tonni aastas)

Reostuskoormus	2001	2002	2003	2004
BHT 7	1,77	0,71	1,46	1,04
Heljum	2,08	1,07	1,05	0,67
Üld N	1,07	0,96	0,73	0,77
Üld P	0,32	0,27	0,35	0,28

Valla puhastusseadmete reostuskoormused

3.1.2 Suuremate keskuste joogivee kvaliteedi näitajad

Näitajad/ külad	Raud (mg/l)			Nitraadid (mg/l)			Fluoriid (mg/l)	
	2002	2003	2004	2002	2003	2004	2003	2004
Tarbja	0,68	4,06	1,78	3,52	<0,45		1,55	1,6
Sargvere	0,20	0,28	0,02	3,96	<0,45	<0,45	2,8	0,09
Mündi	0,72	12,57	0,27	3,96		<0,45	-	0,11
Pikaküla	0,45		0,22	3,08				
Sillaotsa	0,10		0,19	3,96				0,17
Anna	-	3,67	2,8	-	<0,45		1,0	0,85
Paide KEK	-	0,78	0,7	-	<0,45		0,64	

Näitajad/kompon	Raud	Nitraadid	Fluoriid
Lubatud piirväärtused EVS järgi	0,20	45,0	1,5 (alates 01.01.04)

Paide valla veevõrkide joogivee kvaliteet vastab valdavalt keemiliste näitajate poolest EVS 663: 1995 klassile rahuldav ja on stabiilsete mikrobioloogiliste näitajatega. Kõrged on raua ja fluoriidi sisaldused, samuti on ohustatud Mündi elamute ja Sillaotsa puurkaevud, kuna nende sügavus on kuni 30m.

3.1.3 Suplusjärvede veekvaliteet

Paide vallas asub kaks suplusjärve, mis on Tallinna Tervisekaitsetalituse Järvamaa osakonna kontrolli all.

Näitajad/veekogud	Tarbja tehisjärv			Matsimäe järv		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
pH	8,2	8,4	8,3	6,30	6,77	6,0

Lubatud piirsaldused:

pH 6,5-8,5

Lisaks määrati 2004. a. valla suplusjärvedes järgmisi veekvaliteedi näitajaid:

Komponendid/ veekogud	Tarbja tehisjärv	Matsimäe järv	Lubatud piirsaldused
Coli-laadsed bakterid (arv/100ml)	10 - 550	10 - 70	10000
Fekaalsed coli- laadsed bakterid (arv/100ml)	< 10	<10	2000

3.2 JÄÄTMEMAJANDUS

Korraldatud jäätmevedu toimub Sargvere ja Tarbja keskasulast, Pikakülast ja Mündi keskasulast, samuti on korraldatud veoga liitunud Mustla-Nõmme, Valgma ja Prääma küla. Kriilevälja külas on tavajäätmete paigutamiseks, külatänava ääres selleks kohandatud metallist vaadid.

- Majapidamiste arv, kes on liitunud korraldatud jäätmeveoga (vedu jäätmeveo firmalt) - 30;
- Majapidamised, kes veavad oma jäätmed ise Väätsa prügilasse - 11.

Vallaelanike jäätmete kokkukogumiseks korraldati ülevallaline reid, mille käigus koguti ka hulgaliselt ohtlike- ja suuregabariidilisi jäätmeid. Reid sai teoks AS Väätsa Prügila kaasabile.

Jätkus taaskasutatavate jäätmete (klaas- ja plastiktaara, tetrapakendite ja konservikarpide) kogumine Sargveres, Tarbjal, Annas, Kriileväljal, Valgmal, Mustla-Nõmmes, Sillaotsas, Mündis, Mäo mõisa juures, Mäekülas, Suurpalus ja Viraksaare külas.

Viraksaares korraldati suuregabariidiliste- ja ohtlike jäätmete kogumise aktsioon, mille käigus toodi jäätmed AS Väätsa Prügila multiliftkonteinerisse.

Vald toetas endise prügimäe likvideerimisel OÜ Eivere Mõisa rahaliste vahenditega.

Keskkonna ohuallikatest ülevaate saamiseks on koostatud reostajate - ohuallikate register. Registris on välja toodud probleemide lahendamise seis etappide kaupa. Registri sisu muudetakse vastavalt sellele, kuidas probleemid lahenevad ja uued üles kerkivad.

3.2.1 Reostajate register Paide vallas (ohuallikad)

Nr.	Reostuskolle	Lahenduse etapp	Lõpplahendus
1	Sõmeru sigala lägapäigutus	puudub	
2	Sargvere veevarustus-ja kanalisatsioonisüsteemi renoveerimine	Kanalisats. võrgu rek-i projekt; Kanaliseerimisvõrgu läbipesu ja videouuring ÜVK arengukava I osa; Põltsamaa - Pedja jõe valgala koostööprojekt	
3	Kriilevälja küla kanalisatsiooni – ja veevõrgu rajamine	Eeluuritud; Teemaplaneeringu kehtestamine võrkude rajamiseks; Koostöö Paide CF projektiga (esitatud taotlus)	
4	Tarbja asula kanalisats.trassi ja biopuhasti tööefekt. suurendamine	Väljavahetatud aeraator (uus)	
5	Tarbja tankla seisukord		rahuldav
6	Tarbja kanalisatsiooni- ja veetrassi renoveerimine	Koostatud investeeringute kava Põltsamaa- Pedja vm-projekti koosseisus	
7	Mündi osak. tankla	Mahuti alus olemas	
8	Leedu prügimägi		Ladustamine keelatud, suletud, kuid esineb ladustamisi.
9	Sargvere tankla	Remonti vajav	
10	Mündi SF sõnnikuhoidlad	Osaliselt remonditud, kuid ei vasta nõuetele	

3.3 UURIMISTÖÖD

- 1) Tarbja tehisjärve rekonstrueerimise eksperthinnang
- 2) Paide CF projekti (Kriilevälja ja Sillaotsa külade veemajanduse probleemide lahendamine) rahastamisotsus Euroopa Komisjoni poolt.
- 3) Põltsamaa- Pedja jõe valgala veemajandusprojekti investeeringukava.

3.4 KAITSEALAD JA KAITSEALUSED OBJEKTID

Tänu SA Keskkonnainvesteeringute Keskus rahastamisele renoveeriti Sargvere mõisaparki - raiuti välja vanad puud ja põõsad ning rajati 330 jm pargi-kõnniteid. Valla territooriumile jäävad Kõrvemaa Maastikukaitseala, Purdi ebatsuugapuistu, 5 kaitse-alust parki, 6 kaitsealust üksikobjekti ja 3 kaitsealuse linnuliigi pesapaika.

Objekt	Üldandmed	2004.a. olukord
Purdi ebatsuuga puistu	2 ha	Vajab korrastamist
Eivere park	3,3 ha	Sama
Mäo park	7,5 ha	Sama
Palu park	4,7 ha	Sama
Purdi park	3,0 ha	Hea
Sargvere park	6,3 ha	Rahuldav
Kalmaste määnd	h-34,5m; ü-293 sm; v-215 a.	Alles
Ojaküla pärn	h-17 m; ü-310 sm	Sama
Ojaküla tamm	h-16,5 m; ü-352 sm	Sama
Prääma põõsaskask	h-3 m; v-95 a.	Sama
Sargvere saar	h-26 m; ü-580 sm	Sama
Ohvikivi e. köstrikivi	h- 2,9 m; ü-22,7 m	Sama
Kaljukotka pesa	Kaitsetsoon 12,56 ha (samas elavad ka II kategooria kaitsealused liigid – põhjanahkhiir ja tõmmulendlane)	Asustatud
Väike-konnakotka pesa (2 tk)	Sama	1 asustatud 1 asustamata

3.4.1 Väärtuslikud maastikud

Järvemaa Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu asustust ja maakasutust suunavad kesk-konnatingimused. Väärtuslike maastike registrisse kuuluvad Paide vallast järgmised alad:

- **Kautla- Seli soode ala** - II klassi aladest

Ala asub Kõrvemaa Maastikukaitseala lõunaosas, ulatudes Albu valla Vetepere küla keskosast Paide valla Võõbu küla keskosani. Alale jäävad Kautla ja Seli rabad, mis on Kõrvemaa keskosa hõlmava Epu-Kakerdi soostiku osad.

Ala lõunaosas asuvaid Seli ja Tellissaare raba ilmestavad mitmed kaunid rabajärved ja soosaared. Seli raba põhjaosas asub 20 ha suurune õõtsuvate kallastega Selijärv, kus pesitseb arvukalt veelinde. Tellissaare raba põhjaosas asub Matsimäe Pühajärv ning Kaanjärv.

- **Anna- Purdi maastik** - II klassi aladest

Ala jääb Purdi mõisaansamblist lõunasse, Anna-Petri maantee ja Pärnu jõe vahelisele alale jääb ca 50 ha suurune Kasemetsa parkmets. Siinses puistust kasvab 32 erinevat liiki puid ja põõsaid, millest tähelepanuväärseim on 34,5 m kõrgune Kalmaste määnd.

Mitmekesises alustaimestikus leidub maarja- ja kolmiksõnajalga, jõe kaldal sinist võhumõõka, mahajäetud paemurrus aga käpaliste sugukonda kuuluvat öövilget (ööviulit). Puistut ääristab 600 meetri pikkune eelmise sajandivahetuse paiku rajatud pärnaallee.

- **Mündi paemurd** - III klassi aladest

Tähelepanu köitev on Paide - Mündi maantee ääres, Mündi mõisa all paljandunud aluspõhja profiil. Keskajal kasutatud Mündi vana Raiküla lademe paemurd mis asub mõisast vahetult loodes, vääriks puhastamist ja eksponeerimist. Suurem väärtus on mõisast kirdesse ja idasse jääval Mündi paemurrul.

- **Sargvere maastik** - III klassi aladest

Ala asub Sargvere küla kaguosas, millele köidab tähelepanu 1762. aastal valminud Sargvere mõisaansambel, kus on terviklikult säilinud härrastemaja ja park. Mõisa kohta on säilinud ja talletatud hulgaliselt legende ja lugusid. 19. sajandil rajatud keskmise liigirikkusega 6,3 ha suurusega barokkstiilis pargi tuumiku moodustab terrasside ja paralleelsete puiesteedega regulaarpark.

3.5 HEAKORRAKONKURSS 2004

Paide valla heakorrakomisjoni koosseis:

Anti Annus, Marika Leppik, Reet Muru, Ulvi Part, Ando Pertmann, Madis Sagar, Lille Tammik.

Parimateks tunnistati:

I Eramud

1. koht	Maia ja Urmas Simson	Sargvere külast
2. koht	Lehte ja Juhan Sapp	Suurpalu külast
3. koht	Helmi ja Vello Veberson	Anna külast

II Koolid, korruselamud, lasteaiad, teenidus- ja tootmishooned

– auhinnalisi kohti välja ei antud

3.6 METSA- JA JAHIMAJANDUS

3.6.1 Metsamajandus

Omandiõiguse alusel jagunevad valla metsad kolme kategooriasse:

1. Põline riigimetsamaa - 9999,4 ha

2. Riigi metsad valla halduses

Senini tagastamata ja erastamata endiste talude metsamaa ca 7187 ha

3. Erametsad

Tagastatud ja erastatud 770-le omanikule - ca 4200 ha metsamaad.

Kõigis valla metsades on aastane puidutagavara juurdekasv vähemalt 60 tuhat tihumeetrit. Normaalse ja ühtlase kasutuse korral on see kogus reaalne varuda igal aastal.

Maade tagastamise ja erastamise tulemusena on erametsade pind suurenenud aastas 15 % võrra. Riigi poolt tasuta tehtud metsade majandamise kava omab 2/3 erametsaomanikest.

Erametsades toimunud raiete kohta annab ülevaate alljärgnev tabel.

3.6.2 Raie erametsades 2004

Raie nimetus	Pind (ha)	% 2003.a.	Raiemaht (tm)	% 2003.a
1. Uuendusraie	261	256	27400	298
2. Raadamine	1	17	50	8
3. Hooldusraie	552	180	10050	163
Kokku:	814	197	37500	235

2004.a raiemahud on suurenenud. Seadus lubab uuendusraietega likvideerida puistud, millised on saavutanud lubatud raievanuse. Enneaegselt on võimalik likvideerida ka liigselt hõrenenud puistud.

Uuendusraie maht pindalaliselt ja mahuliselt on järsult suurenenud. Lõppraiet võib teostada lageraiena ühe aasta jooksul või turberaiega 10 - 40 aasta jooksul. Hooldusraiete maht on suurenenud, raiete kvaliteet on paranenud.

Mets annab kõige enam tulu ühtlase järjepideva aruka kasutuse korral. Lagedaks raiutud pinnad on uuenenud või uuendatud väärtuslike puuliikidega 40% ulatuses.

Metsakultuure on rajatud 71 ha, sellest kuusega 15 ha.

3.6.3 Raie valla halduses olevates metsades 2004

Raie nimetus	Pind (ha)	% 2003	Raiemaht (tm)	% 2003
1. Lõppraie	-	-	-	-
2. Valikraie	-	-	-	-
3. Hooldusraie	66	66	700	66
4. Raadamine	1	33	50	33
Kokku:	67	65	750	62

Senini tagastamata ja ostueesõigusega erastamata endistes talude metsades on lubatud vaid hooldusraied. Mainitud tegevus on võimaldanud õigustatud subjektidele juurdepääsu metsa kasutusele. Raieõigust on väljastatud ainult neile, kellel on olemas krundi katastriplaan. Tulenevalt piirangutest on vähenenud raiete mahud valla halduses olevates metsades.

Viimaste aastate kuumad suved ja tormid on suurendanud ürasekirüüset kuusikutes. Uue energiaseadusega kaasnes vajadus kõrgepingeliinide trasside laiendamiseks.

Tendents on metsamaa pindala suurenemisele kasutusest välja jäänud põllumajanduslike kõlvikute arvel.

3.7 JAHINDUS

Paide valla jahimaid rendivad kaks jahindusorganisatsiooni:

1. Väätsa Riigijahipiirkond - 7710 ha s.o. 26%

2. Järvamaa Jahinduklubi - kuue rendipiirkonnaga kokku 22350 ha s.o 74%

3.7.1 Jahipiirkondade maa jaotus 2004

Jahipiirkond	Kokku (ha)	Jahimaa	Metsamaa	Muu maa (põllud)	Sobimatu maa (rabad, asulad)
Väätsa RJP	7710	7500	5320	2180	210
Anna	9590	9080	4320	4760	510
Esna	2650	2480	1010	1470	170
Kirna	1360	1270	570	700	90
Koigi	6970	6430	2830	3600	540
Kõrvemaa	930	870	370	500	60
Lõõla	850	760	360	400	90
Järvamaa JK	22350	20890	9460	11430	1460
VALD KOKKU:	30060	28390	14780	13610	1670

55% Järvamaa Jahindusklubi rendipiirkonnast (s.o. põllud ja muud maad) on suurulukitele sobimatud. Jahipidamine on lubatud ainult neil aladel, kus jahindusorganisatsioon on sõlminud omaniku või maa valdajaga jahirendilepingu.

3.7.2 Ulukite loendusandmed jahipiirkondade kaupa

Jahipiirkond	Põder	Metskits	Metssiga	Karu	Hunt	Ilves	Kobras
Väätsa RJP	48	175	98	4	-	2	76
Anna	33	130	27	-	-	2	40
Esna	5	16	19	-	-	1	3
Kirna	3	20	6	-	-	-	14
Koigi	15	80	51	1	1	1	18
Kõrvemaa	1	8	2	-	-	-	6
Väätsa	2	19	5	-	-	-	2
Järvamaa JK	59	273	110	1	1	4	83
VALD KOKKU:	107	448	208	5	1	6	159

Võrreldes 2003. aastaga on vähenenud põtrade, metskitsede ja metssigade arv tõusnud. Kobraste arv on järsult suurenenud. Paikseid hunte on 1, läbikäijate huntide arv on 3. Tuhande hektari jahimaa kohta on loendatud 5 põtra, 21 metskitse, 10 metssiga ja 7 kobrast. Väätsa Riigijahipiirkonna jahimaad on ulukiterikkad, mis on eelduseks edukaks jahiturismiga tegelemiseks.

4. MAAREFORM

4.1 ÜLEVAADE MAAREFORMI KÄIGUST

Maareform on jõudnud lõppjärku, kuid veel on palju lahendamata küsimusi. Maareformi käigus tekkinud maaüksuste pindala Paide vallas on 26666,6 ha, seisuga 31.12.2004 a.

Erinevatel põhjustel on veel 7 endist kinnistut tagastamata. Probleeme on korteriomandite seadmisega. Ka ostueesõigusega erastamisi on teha peaaegu kõikides küldes. Vald vajab arengumaad oma ülesannete lahendamiseks Jätkub maa riigi omandisse jätmise. Elavnenud on kinnisvaraga ostu-müügi tehingud. Maad müüakse tervikkinnistutena või tükeldatult. Huvi elamumaade vastu kasvab linnalähedastes piirkondades .

2004. aastal jätkus kohalike teede munitsipaliseerimine. Kohalikke teid on mõõdistatud 34,6 km tealuse maa pindalaga 29,08 ha. See hõlmab peamiselt Mündi ja Sargvere piirkonda. Kohalike teede munitsipaliseerimine on planeeritud ka 2005. aastal.

2004 aasta veebruaris ja märtsis otsustas volikogu vabade metsamaade erastamise nimekirja ning tegi haritavale maale kasutusvalduste seadmise ettepanekud Järva maavanemale. Metsamaa erastamisel jäid paljud üksused taotlejate puudumisel nimekirjadest välja ja on jätkuvalt riigi tagavaramaad. Erastatavate maade nimekirjast jäid välja ka Keskkonnaministeeriumi poolt reserveeritud metsamaad kaitsealadel paiknevate maade väljavahetamiseks. Haritava maa osas oli konkurents tihedam. Haritav maa on vallas praktiliselt omaniku leidnud, jäänud on vaid üksikud kohad, kus tagastamisi või ostueesõigusi ei ole vormistatud.

Alustatud on kaitsealade moodustamisega. Kareda kaitseala koosseisu jääb Suurpalu külas riigimetsamaa ja riigi reservmaa. Prandi kaitseala hõlmab Veskiaru ja Seinapalu külade kinnistuid ning riigi reservmaad. Nendes piirkondades on majandustegevus keelatud ja peaks säilima looduslik seisund. Riigi poolt pakutakse vahetuseks kaitsealade väliseid reservmaid. Tulenevalt Natura 2000 ellurakendamisest moodustatakse kaitsealad ka Võõbu, Sõmeru ja Puiatu küldes.

4.2 TAOTLETUD MAAÜKSUSTE PINDALA KASV PAIDE VALLAS

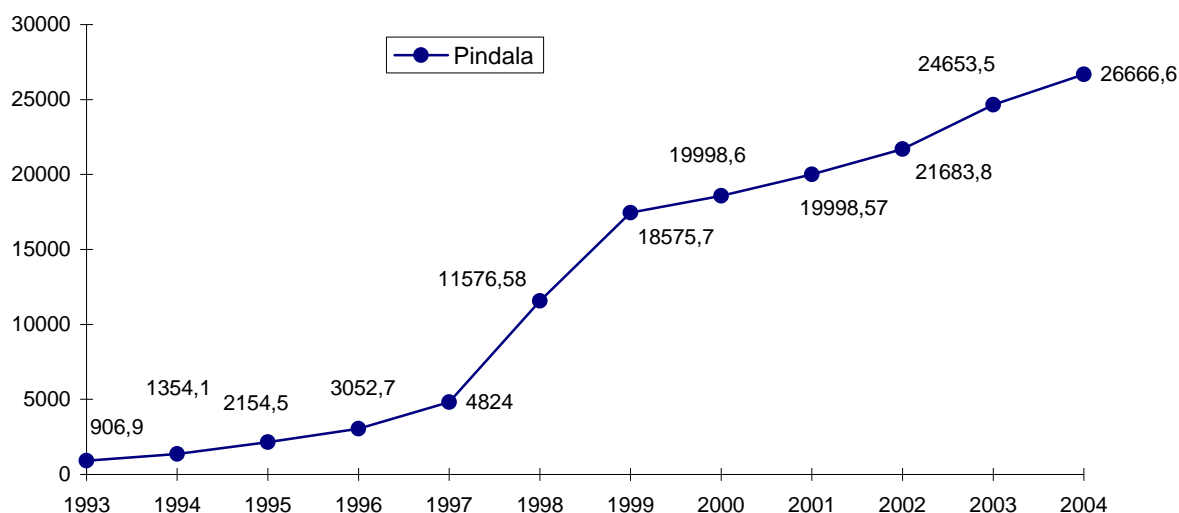
01.01.1993-31.12.2004

hektarites

Aasta	Kokku	Haritav maa	Looduslik rohumaa	Mets	Ehitused, õued	Muu maa
1993	906,9	393,6	22,9	422,2	5,2	63,0
1994	447,2	149,8	27,3	228,3	2,8	39,0
1995	800,4	320,0	26,3	373,8	16,6	63,7
1996	898,1	407,9	51,4	366,8	16,9	55,2
1997	1771,3	720,4	138,9	356,8	18,1	537,1
1998	6752,5	602,1	74,7	4433,5	24,3	1617,9
1999	5882,7	618,1	50,4	4998,8	29,0	186,4
2000	1116,4	556,8	58,3	344,2	30,5	126,6
2001	1423,4	890,2	51,8	390,0	18,4	73,0
2002	1684,8	894,9	53,9	612,4	10,0	113,6
2003	2969,7	500,9	54,4	1803,8	19,1	591,5
2004	2013,1	394,3	57,9	1449,4	15,9	95,6
KOKKU	26666,6	6449	668,2	15780	206,8	3562,6

Arvestatud on kõiki Paide Vallavalitsuse korraldusi maade tagastamiseks, erastamiseks, munitsipaliseerimiseks ja riigi omandisse jätmiseks.

Maaüksuste pindala kasv 1993-2004

4.3 TALUD JA ELUASEMEKOHAD

Asjaõigusseaduse kohaselt moodustub t a l u maatulundusmaa sihtotstarbega kinnisasjadest koos päraldistega, mida kasutatakse ühe valdaja poolt põllumajandussaaduste tootmiseks.

Päraldised on: inventar, masinad, loomad ja maatüki saadused, mida vajatakse majandamise jätkamiseks järgmise saagini.

Statistika määratleb t a l u vähemalt ühe hektari suuruse maakasutusena sihtotstarbega maatulundusmaa.

4.3.1 Maakatastris registreeritud elumumaa ja maatulundusmaa sihtotstarbega maaüksused seisuga 31. detsember 2004

Küla	Elumumaa kuni 2,0 ha	Maaüksused 2,0-30,0 ha	Maaüksused üle 30,0 ha
Mustla-Nõmme	6	-	1
Mustla	4	28	4
Võõbu	-	15	7
Puiatu	5	13	4
Nurme	5	11	-
Sõmeru	4	10	3
Anna	5	7	-
Purdi	5	21	-
Ojaküla	-	12	3
Otiku	-	10	8

Korba	3	24	2
Pikaküla	3	18	1
Eivere	1	26	7
Tarbja	17	29	4
Sillaotsa	5	-	-
Mäo	13	40	4
Viraksaare	143	2	-
Prääma	2	1	-
Kriilevälja	27	23	1
Kirila	1	26	4
Mündi	6	19	2
Seinapalu	3	31	6
Veskiaru	-	9	2
Valgma	7	16	6
Mäeküla	5	10	1
Nurmsi	15	26	5
Sargvere	17	28	5
Suurpalu	4	39	8
KOKKU:	306	497	88

Haritavat maad kasutavad põhiliselt Sargvere ja Mäo põllumajandusühistud, OÜ Väätša Agro ning aktsiaselts Sõmeru-S. Suuremad tootmistalud on järgmised:

- 1.Sepasauna Urmas Kurm
- 2.Eesti Mare Alev
- 3.Nõo Peeter Jõgi
- 4.Väljasauna Raivo Schilf

4.4 MAABILANSS 2004

Paide valla pindala on 30040,4 ha, mis moodustab Järva maakonna valdade pindalast 11,5 %

Jrk.nr	Maaomanikud	Pindala ha
1	<i>Metskonnad</i>	<i>10124,9</i>
1.1	Türi metskond	466,4
1.2	Väätša metskond	4913,2
1.3	Rava metskond	1615,3
1.4	Põline riigimets (end.Purdi metskond)	3130,2
2	<i>Muu riigi omandisse taotletud maad</i>	<i>3923,8</i>
2.1	Riigi maanteed	235,5
2.2	Nurmsi õppeväli	86,6
2.3	Prääma turbatootmisala	457,8
2.4	Riigimaa kasutusvalduste seadmiseks	943,3
2.5	Riigi reservmaa	2131,3
2.6	Karjäärid	69,3
3	<i>Munitsipaalomadis olevad maad</i>	<i>43,3</i>
3.1	Kohalikud teed	29,1
3.2	Munitsipaalhoonete teenindusmaad	14,2
4	<i>Eraomandisse taotletud maad</i>	<i>12339,7</i>
4.1	Tagastatud ja erastatud maad	12324,9
4.2	ENSV taluseaduse alusel	14,8

5	<i>Lepingud</i>	234,9
5.1	Ajutine maakasutus lepingute alusel	234,9
6	<i>Riigi tagavaramaa</i>	3373,8
6.1	Jätkuvalt riigi tagavaramaa	3373,8
	KOKKU:	30040,4

4.5 VÄLISMAALASTE OMANDIS OLEV MAA

Jrk nr	Kinnistu nimi	Asukoht	Pindala ha	Omaniku elukoht
1	Mardi	Tarbja	23,6	Soome
2	Tornimäe	Mäo	10,3	Soome
3	Küünisaare 6	Viraksaare	0,11	Soome
4	Loodla	Mäeküla	9,4	Rootsi
5	Teemaja	Mäeküla	19,76	Rootsi
6	Põhjaka	Mäeküla	13,71	Rootsi
7	Koigi	Seinapalu	2,95	Läti
8	Kase	Sargvere	0,5	Soome
9	Eivere mõisa	Eivere	41,8	Soome
10	Solli	Mäeküla	4,97	Soome
11	Viraksaare 22	Viraksaare	0,14	Soome
	Kokku		127,24	

5. MAJANDUS

5.1 ETTEVÕTLUS

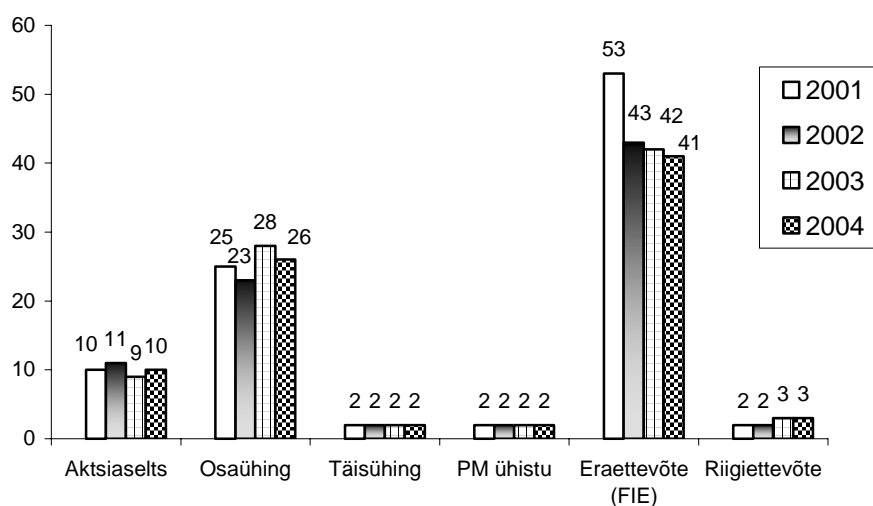
Ettevõtlus on Paide valla arengu võtmeteguriks. Ettevõtete käekäigust sõltub nii tööhõive, valla elanike üldine elujärg kui ka valla tulubaas. Ülevaates ei ole käsitletud neid füüsilisest isikust ettevõtjaid, kes on registreeritud maksuametis, kuid ei ole kantud äriregistrisse. Võrdlev ülevaade on antud nende ettevõtete osas, mis on registreeritud Paide vallas. Lisaks neile tegutsevad valla territooriumil filiaalide või eraldi tootmisüksustena veel 7 aktsiaseltsi, 3 osäühingut ja 7 munitsipaalasutust (valla allasutust).

5.1.1 Ettevõtete jagunemine ettevõtlusvormi järgi 2000 – 2004

Paide vallas on 31.detsembri 2004.a. seisuga registreeritud 84 ettevõtet. Neist valdav osa (26) on osäühingud, aktsiaseltsi on 10, füüsilisest isikust ettevõtjaid 41, kuid neist enamus on asutatud selleks, et eelistingimustel maad erastada ja nende osa tegelikult tootmises on tagasihoidlik. Täisühinguid on 2 ja 5 ettevõtet kuuluvad teiste ettevõttevormide alla (3 riigiettevõtet ja 2 põllumajandusühistut).

Võrreldes seisu eelmiste aastatega on näha, et ettevõtete arvu osas on muutused väikesed ning sageli on tegemist mitte ettevõtte tekkimise või kadumisega, vaid ettevõtlusvormi muutumisega (aktsiaseltsist osahinguks või vastupidi). Registreeritud ettevõtete hulgas on ka üksikud, mille reaalne tegevus on tänaseks lõppenud.

Ettevõtlusvorm	Arv			
	2001	2002	2003	2004
1. aktsiaselts	10	11	9	10
2. osahing	25	23	28	26
3. täisühing	2	2	2	2
4. põllumajandusühistu	2	2	2	2
5. eraettevõtte (FIE)	53	43	42	41
6. riigiettevõtte	2	2	3	3
Kokku	94	83	86	84

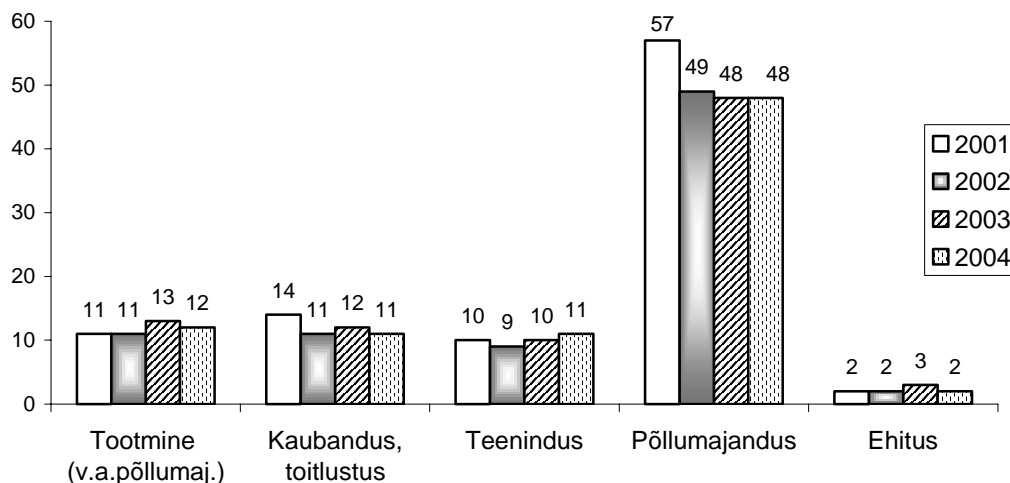

5.1.2 Ettevõtete jagunemine põhitegevusala järgi

Kui vaadata ettevõtteid põhitegevusala järgi, siis on näha, et enamus neist tegeleb põllumajandusega (57), ülejäänud ettevõtetest tegeleb tootmisega 13, kaubanduse või toitlustusega 12, teenindusega 10 ja ehitusega 3 ettevõtet. Põllumajandusettevõtete hulka on arvestatud ühistud (Sargvere PÜ, Mäo PÜ), AS Sõmeru-S, ja äriregistris registreeritud põllumajandusega tegelevad eraettevõtted (väiketalud).

Alljärgnev tabel ei anna siiski ülevaadet tegevusalade tegelikust osakaalust valla ärimaastikul. Näiteks põllumajandusega tegelevast 48 ettevõttest on suur osa väiketalud, mis annavad tööd kas oma perele või tegeldakse taluga hoopiski põhitöö kõrvalt.

Ettevõtete jagunemine põhitegevusala järgi 2001 – 2004

5.1.3 Ettevõtete jagunemine töökohtade arvu järgi seisuga 2002 – 2004

Võrreldes ettevõtteid töökohtade arvu järgi, on näha, et väga suur osa neist on väga väikesed, üle 50 töötajaga ettevõtteid on ainult 5. Ühest küljest on muidugi halb, et keskmise suurusega ettevõtteid on nii vähe, kuid teisest küljest on oht, et mingi ettevõtte pankroti või likvideerimisega kaasneb piirkonna sotsiaalne kriis, väga väike.

Töökohti	Ettevõtete		
	2002	2003	2004
1-10	64	66	63
11-50	14	15	16
51-100	3	3	3
üle 100	2	2	2
KOKKU:	83	86	84

5.2 TÖÖHÕIVE

5.2.1 Tööhõive ettevõtete tegevusala järgi

Paide vallas on ca 1100 töökohta, neist suurim osa (üle 300) tootmises, suuremad tööandjad on AS Jalax ja AS Viking Window. Põllumajanduses on üle 200 töökohta, suuremad tööandjad on Mäo Põllumajandusühistu, Sargvere Põllumajandusühistu ja AS Sõmeru-S.

Ehituses on suurim tegija AS Järva Teed (teede ehitus ja –remont), kuid kõik töökohad ei asu Paide vallas. Oluline tööandja on ka Paide Vallavalitsus läbi allasutuste. Teeninduse ja kaubanduse sfääris on palju väikseid ettevõtteid, kuid suured puuduvad.

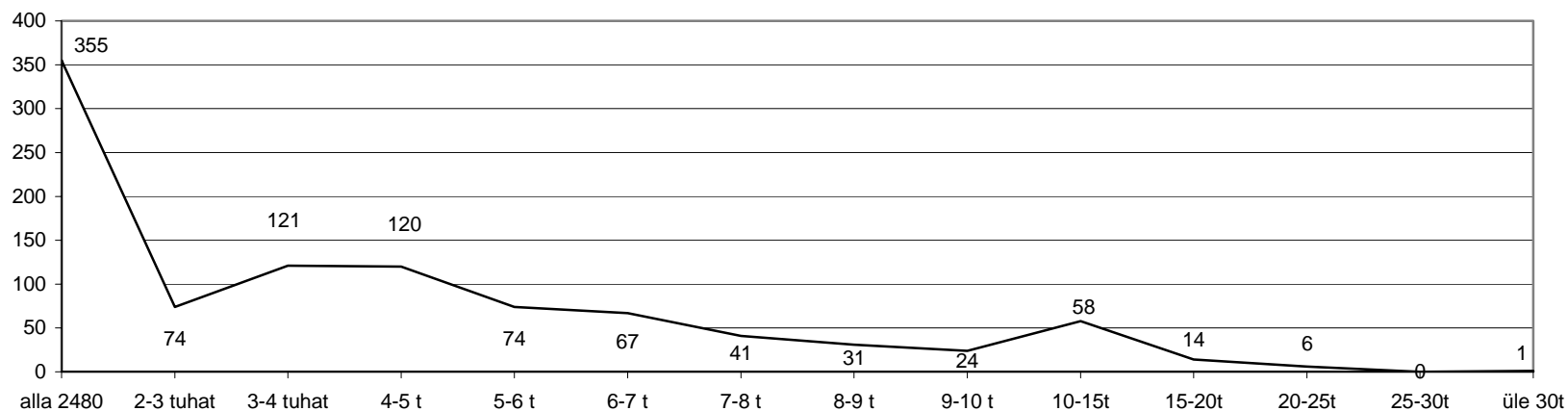
5.2.2 Töötajate sooline ja vanuseline struktuur ning palgatase

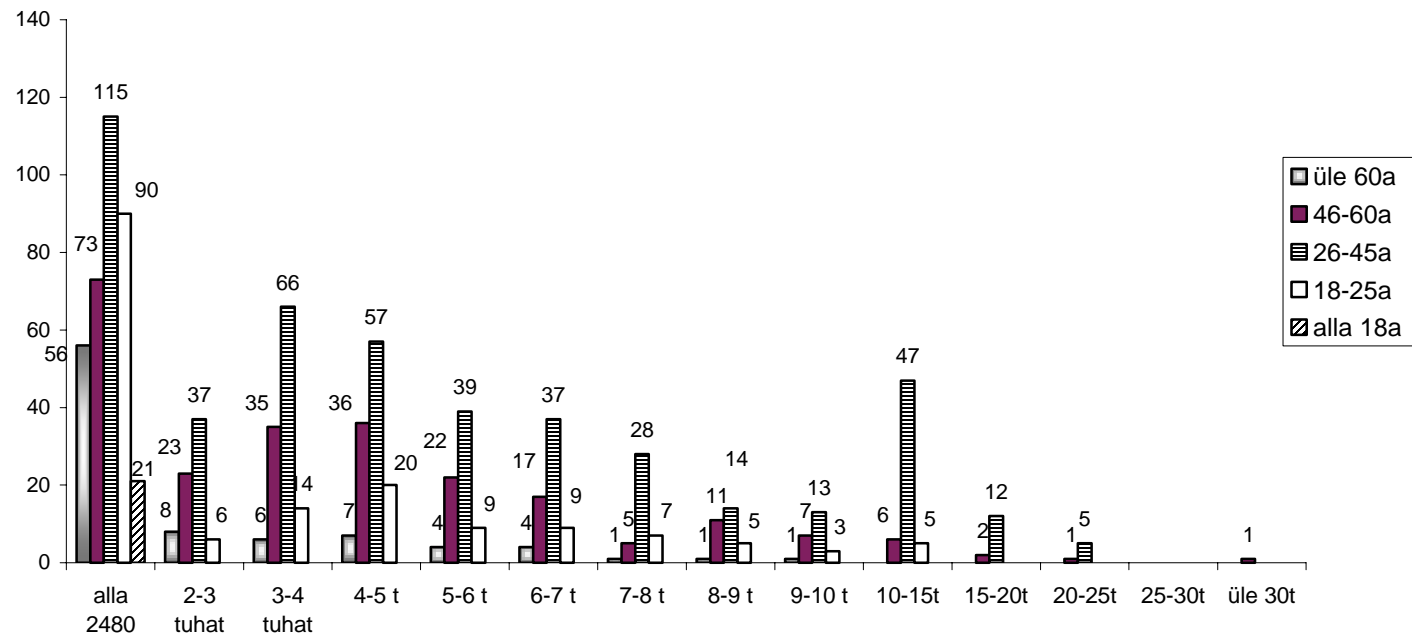
Paide vallas sai 2004.a. maksustatavat tulu 986 inimest, neist 525 meest ja 461 naist. Vähesel määral on nende hulgas ka pensioniealisi ja alaealisi, kuid kuna need grupid teenisid valdavalt alla miinimumpalga, võib oletada, et tegemist on lühiajalise, mitte pideva tööga.

Üldine tendents on, et meeste osakaal suureneb just kõrgematel palgaastmetel, enamuse töötajate palgad jäävad vahemikku 3-5 tuhat, kuid väga oluline grupp on need, kes teenivad keskmisena alla miinimumpalga. Lisaks eelpoolmainitud pensioniealistele ja alaealistele kuuluvad siia kindlasti ka töötud, kes on aastaq jooksul ajutist tööd leidnud, ning FIE-d, kes on vahepeal ka palgatööd teinud ning erinevatel põhjustel osalise tööajaga töötajad.

5.2.2.1 Tööhõive sooline ja vanuseline struktuur

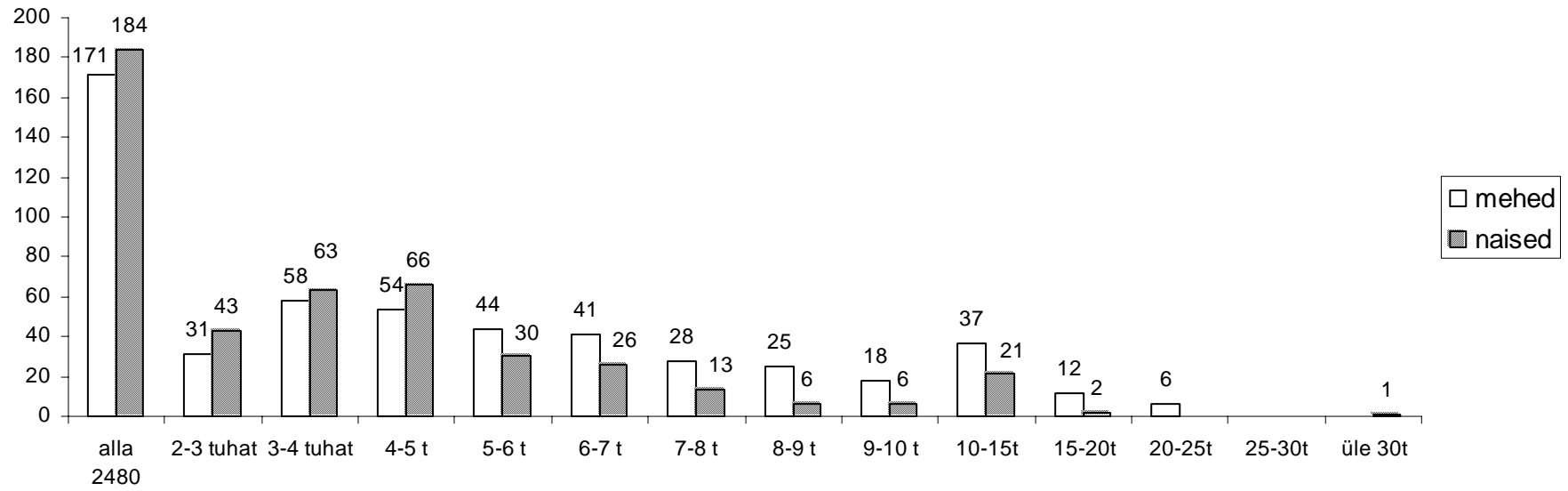
	alla 2480	2-3 tuhat	3-4 tuhat	4-5 tuhat	5-6 tuhat	6-7 tuhat	7-8 tuhat	8-9 tuhat	9-10 tuhat	10-15 tuhat	15-20 tuhat	20-25 tuhat	25-30 tuhat	üle 30t
üle 60a	56	8	6	7	4	4	1	1	1	-	-	-	-	-
mehed	26	4	6	5	2	2	-	1	1	-	-	-	-	-
naised	30	4	-	2	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-
46-60a	73	23	35	36	22	17	5	11	7	6	2	1	-	1
mehed	36	8	10	17	14	9	5	8	5	3	2	1	-	-
naised	37	15	25	19	8	8	-	3	2	3	-	-	-	1
26-45a	115	37	66	57	39	37	28	14	13	47	12	5	-	-
mehed	56	16	35	20	21	24	18	12	11	32	10	5	-	-
naised	59	21	31	37	18	13	10	2	2	15	2	-	-	-
18-25a	90	6	14	20	9	9	7	5	3	5	-	-	-	-
mehed	39	3	7	12	7	6	5	4	1	2	-	-	-	-
naised	51	3	7	8	2	3	2	1	2	3	-	-	-	-
alla 18a	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
mehed	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
naised	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KOKK	355	74	121	120	74	67	41	31	24	58	14	6	-	1
U														
mehed	171	31	58	54	44	41	28	25	18	37	12	6	-	-
naised	184	43	63	66	30	26	13	6	6	21	2	-	-	1

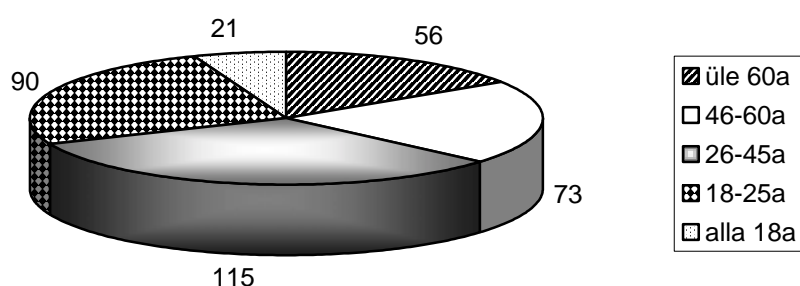
5.2.2.3 Sooline struktuur palgaastmete lõikes (tuh. krooni)

	alla 2480	2-3 tuhat	3-4 tuhat	4-5 tuhat	5-6 tuhat	6-7 tuhat	7-8 tuhat	8-9 tuhat	9-10 tuhat	10-15 tuhat	15-20 tuhat	20-25 tuhat	25-30 tuhat	üle 30t
mehed	171	31	58	54	44	41	28	25	18	37	12	6	-	-
naised	184	43	63	66	30	26	13	6	6	21	2	-	-	1

5.2.2.4 Alla miinimumpalga teenivate inimeste vanuseline struktuur

üle 60a	56
46-60a	73
26-45a	115
18-25a	90
alla 18a	21

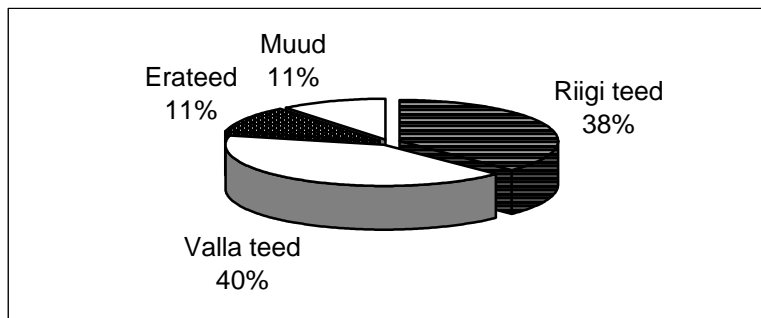
5.3 VALLA TEED

OÜ Roneco poolt koostati 1999.a. Paide valla- ja erateede register, kuid see on juba täpsustunud, muutused on nii teede üldpikkuse, teekatete kui kuuluvuse osas. Praeguses ülevaates on aluseks riikliku teeregistri andmed. 2003.a. alustati kohalike teede aluse maa mõõdistamist ja katastrisse kandmist, töö jätkub ka sel ja järgmisel aastal. Teede kuuluvuse osas on aluseks volikogu otsused, mitte juriidiline staatus (s.t. mitte see, kas teedalune maa on juba kinnistusraamatusse kantud või mitte).

Maanteede kogupikkus Paide valla territooriumil seisuga 31.12.2004.a. oli **351 km**.

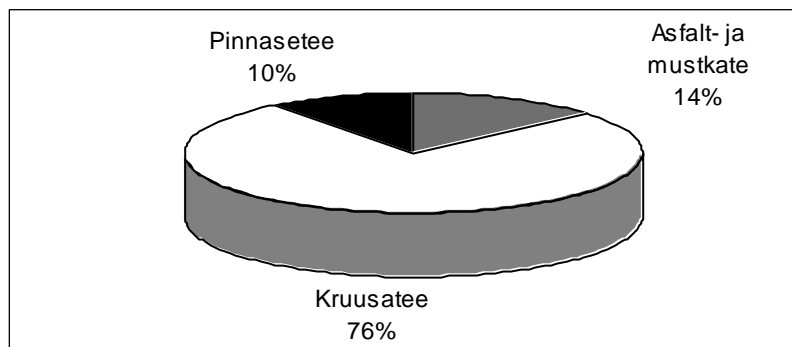
Teed jagunesid kuuluvuse järgi alljärgnevalt:

1. Riigi teed 132,0 km;
2. Valla teed 144 km
3. Erateed 37 km
4. Muud (määratlemata staatusega või metskondade teed) 38

Maanteede jagunemine teekatte järgi:

- asfalt- ja mustkatttega tee 48 km
- kruusatee 267 km
- pinnasetee 36 km

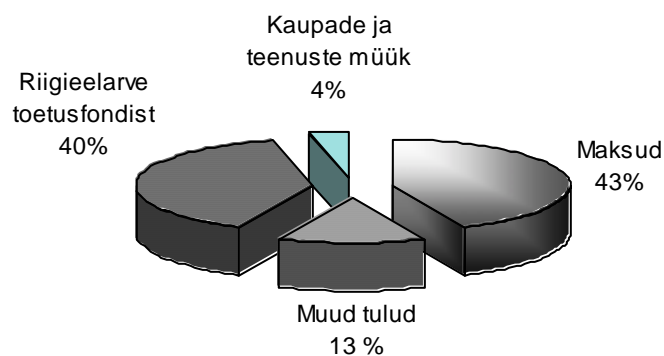

5.4 EELARVE

5.4.1 Paide valla 2004.a. eelarve täitmine (eelarveaasta 01.01.2004 - 31.12.2004)

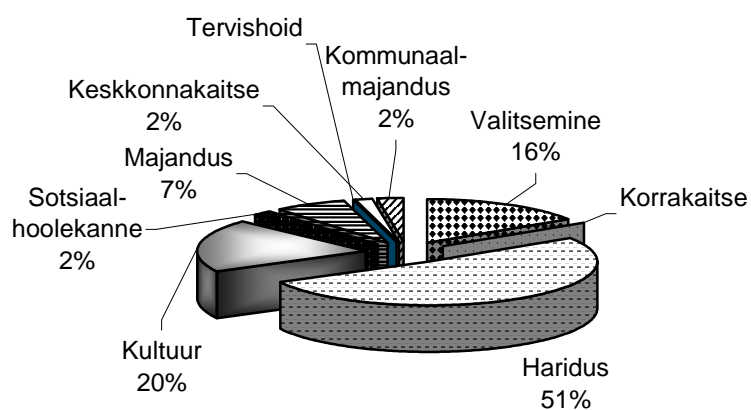
A Tulud (tuh.krooni)

	Tegelik 2004
Maksud	7601
Muud tulud	2341
Riigieelarve toetusfondist	6939
Kaupade ja teenuste müük	616
Kokku	17497

B Kulud

	Tegelik 2004
Valitsemine	2720
Korrakaitse	2
Haridus	8801
Kultuur	3373
Sotsiaal- hoolekanne	340
Majandus	1194
Tervishoid	4
Keskkonnakaitse	295
Kommunaalmajandus	428
Kokku	17157

5.5 EHITUSTEGEVUS

2004. aastal toimus valla poolt rahastatud ehitustegevus Tarbjal ja Sargveres.

- **Tarbjal:**
 - rekonstrueeriti lasteaed-alkkooli soojussõlm ja alustati hoone soojustamisega;
 - alustati võimla ehitusega;
 - elamute juurde rajati laste mänguväljak;
 - lasteaia juurde rajati liumägi.
- **Sargveres:**
 - restaureeriti Sargvere mõisahoone katus ja ehitati välja vihmaveesüsteem;
 - viidi lõpule lasteaia mänguväljaku ehitus

2004. aastal anti Paide vallas kokku välja 53 ehitisi puudutavat korraldust.

* Projekteerimistingimused:	10	s.h. elamud 3 ja tootmine 7
* Väikeehitise kirjalik nõusolek:	5	s.h elamud 4 ja tootmine 1
* Ehitusload:	22	s.h elamud 6 ja tootmine 16
* Ehitusload otstarbe järgi:		
Lammutusload:	4	s.h elamud 1 ja tootmine 3
Rekonstrueerimine	8	s.h elamud 3 ja tootmine 5
Uusehitus	10	s.h elamud 2 ja tootmine 8
* Kasutusload:	16	s.h elamud 5 ja tootmine 11
* Kasutusload otstarbe järgi:		
Olemasolev ehitis:	9	s.h elamud 5 ja tootmine 4
Rekonstrueerimine:	5	s.h elamud 0 ja tootmine 5
Uusehitus:	2	s.h elamud 0 ja tootmine 2

2003. aastal anti vallas välja 23 analoogilist korraldust.

5.6 PLANEERINGUD

2004. aastal algatati Paide vallas 3 detailplaneeringut:

- Eivere küla Eivere mõis 8,0 ha;
- Kriilevälja küla Kadaka kinnistu 0,23 ha;
- Purdi küla Purdi mõis 14,7 ha.

Möödunud aastal detailplaneeringuid ei kehtestatud

Paide vallas kehtivad planeeringud on ära toodud alltoodud tabelis.

Nr.	Planeeringu nimetus	Staatus	Volikogu otsus
1	Üldplaneering I etapp nr. 23-94MP RE "Eesti Maauuringud"	Kehtib	28.03.96.a. nr. 15
2	Viraksaare aianduskooperatiivide planeerimise ja hoonestuse projekt nr. 0002413 A RPI "Eesti Maaehitusprojekt"	Kehtib osaliselt	23.11.00.a. nr. 78

3	Tarbja küla generaalplaan Nr. 9014702 RPI "Eesti Maaehitusprojekt"	Kehtib osaliselt	23.11.00.a. nr. 78
4	Kriilevälja küla ühisvee- ja kanalisatsiooni trasside rajamine ja liikluskorraldus. OÜ Paide EKE Projekt	Kehtib	29. 05. 2003. a. Nr 8
4	Mäeküla küla Ave katastriüksuse detailplaneering Paide Vallavalitsus	Kehtib	25.10.01.a. nr. 68
5	Purdi küla Purdi veski maa-ala detailplaneering Tellija OÜ Tähepark	Kehtib	25.04.02.
6	Mäeküla külas asuvate Põhjaka ja Teemaja katastriüksuse detailplaneering	Kehtib	Juuni 2002
7	Vanaveski kinnistu detailplaneering	Kehtib	August 2002

5.7 INFOTEHNOLOOGIA

Anna raamatukogu ning Sargvere kool ja raamatukogu läksid ajutiselt tagasi Elioni interneti-ühenduse peale. Põhjuseks traadita internetiühenduse ebaühtlane kvaliteet ja sagedased katkestused. Traadita võrgu kvaliteet nimetatud piirkondades paraneb peale võrgu struktuuri muutmist ja mastiseadmete vahetust.

Tarbja piirkonna traadita võrk on juba ringi ehitatud ja mastiseadmed vahetatud ning töötab stabiilselt.

Tarbja avalik internetipunkt sai koostöös kultuuriministeeriumiga juurde ühe arvuti ja laserprinteri, samuti uuendati Tarbja ja Sargvere kooli arvuteid.

6. SOTSIAALHOOLEKANNE

6.1 SOTSIAALHOOLEKANNE

6.1.1 Vanaduspensionäride jaotus piirkonniti

Küla	Vanaduspensionärid mehed	Vanaduspensionärid naised	Mehi külas	Naisi külas
Anna	5	11	58	59
Eivere	-	2	19	29
Kirila	1	-	9	5
Korba	4	12	11	23
Kriilevälja	5	17	34	41
Mustla	3	4	25	20
Mustla- Nõmme	-	3	12	12
Mäeküla	4	8	14	17
Mäo	13	11	53	35
Mündi	3	14	53	43
Nurme	1	2	14	9
Nurmsi	10	13	56	41
Ojaküla	3	3	8	5
Otiku	4	8	24	20
Pikaküla	2	11	29	46
Prääma	1	4	20	16
Puiatu	4	6	26	13
Purdi	4	2	25	21
Sargvere	12	28	140	133
Seinapalu	2	2	10	7
Sillaotsa	5	11	32	40
Suurpalu	2	12	42	35
Sõmeru	-	12	15	19
Tarbja	14	29	191	171
Valgma	6	13	23	25
Veskiaru	2	2	7	3
Viraksaare	5	4	22	15
Võõbu	1	2	6	7
KOKKU	116	238	978	910

- Aravete Tervise –ja Hooldekeskuses 1 vanur
- Koeru Hooldekodus 1 vanur
- Põhjaka vanurite majas elab 3 vanurit ja 1 lastekodust ellu astunud noor
- Eestkostel 2 last
- Päinurme Internaatkoolis õpib 6 last
- Lahmuse Eriinternaatkoolis õppis 1 laps
- Türi Toimetulekukoolis õppis 1 laps
- Järvamaa Lasteabikeskuses on 1 laps
- Koeru valla perelastekodus on 3 last

Sündmused.

- Toimused memme-taadi peod Anna Vaba Aja Majas ja Sargveres. Külakosti pakkus Heino Koosa. Sargveres tutvustas loodustooteid Eljo Järva
- Jõulupakid koolieelikutele ja pensionäridele
- Valla pensionärid võtsid osa maakondlikust pensionäride päevast ja jõulupeost Paide Kultuurikeskuses
- Osaleti puuetega inimestele korraldatud päevadest
- 10 last võttis osa Luunja Noortelaagri tegemistest

6.2 SOTSIAALTOETUSED

2004.aastal oli üksi elava täiskasvanud inimese toimetulekupiir 500 krooni kuus, teiste pereliikmete koefitsent oli 0,8 ehk 400 krooni.

Eluasemekulude katteks:

2001.a.	14 373.-
2002.a.	18 229.-
2003 a.	14 855 .-
2004.a.	11 338.-

Rahuldatud taotlustest olid:

Õpilasi	4
Töötajaid	1
Muud	1
Puuetega inimesi	2
Üliõpilasi	2
Töötuid	11
Koolieelikuid	4

6.2.1 Toimetulekutoetust saanud perekondade jaotus toetuse saamise kordade järgi

Kordade arv:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Perede arv:												
2001 48	4	8	6	7	2	4	2	2	-	4	2	7
2002 33	5	3	2	3	4	3	1	1	1	1	1	8
2003 26	3	3	5	-	4	2	-	2	1	1	-	5
2004 15	3	1	2	-	2	2	1	-	-	1	-	3

6.3 TÖÖTUD

Eesti tööturupoliitika on seni olnud ühesugune kõigile ega ole arvestanud vanusest, rahvusest, soost või elukohast tulenevaid iseärasusi

6.3.1 Töötute jaotus külade lõikes

KÜLA	MEHED	NAISED	KOKKU
Anna	5	8	13
Eivere	1	4	5
Kirila	0	1	1
Korba	0	1	1
Kriilevälja	1	3	4
Mäeküla	1	1	2
Mäo	2	3	5
Mündi	2	2	4
Nurmsi	2	2	4
Otiku	1	1	2
Pikaküla	2	4	6
Prääma	1	1	2
Puiatu	0	1	1
Purdi	2	1	3
Sargvere	2	6	8
Sillaotsa	2	3	5
Suurpalu	2	2	4
Sõmeru	0	1	1
Tarbja	5	11	16
Valgma	1	1	2
Viraksaare	2	0	2
KOKKU	34	57	91

6.3.2 Töötute jaotumine hariduse järgi

	Algharidus	Põhi- haridus	Kesk - haridus	Keskeri - haridus	Kõrgem haridus	KOKKU
Naisi	-	24	23	9	1	57
Mehi	2	11	14	7	-	34

6.3.3 Töötute jaotumine vanuse järgi

	16-24.a	25-49.a.	50-63.a.	KOKKU
Naisi	12	35	10	57
Mehi	5	25	4	34

6.3.4 Töötute jaotus perioodi pikkuse järgi (1-12 kuud)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	KOKKU
Naised	7	7	8	9	3	2	3	4	5	1	4	4	57
Mehed	5	6	10	3	1	3	3	1	1	1	-	-	34

7. HARIDUS

7.1 KOOLID 2003 /2004 õ/a

7.1.1 SARGVERE PÕHIKOOL

Direktor: Kaarel Aluoja

Õpil. arv	Klassi- komplekte	Pedagoogiline kaader			Teen. personal	Põhikooli lõpetas 2004	1. klassi 2004
		kõrgem	kesk- eri	kesk			
63	5	9	2	-	8	8	5

Tähtsamaid sündmusi ja üritusi koolis:

- * Õpetajate päeva tähistamine
- * Perepäev
- * Päkapi kunädal
- * Kooli lauluvõistlus
- * Vabariigi aastapäev
- * Volbri päev
- * Valentini päev

Kiitusega lõpetasid:

- * Santeri Sapp 2.klass
- * Hanna-Brit Merisalu 3. klass
- * Sylvia Raidoja 4. klass
- * Reesi Raudmets 8. klass

Õpilaste osavõtt maakonna üritustest, olümpiaadidest:

- Maakonna algklasside õpioskuste olümpiaadil osales kooli võistkond
- Maakonna bioloogia olümpiaad 7.-8. kl.- Reesi Raudmets 3. koht
- Vabariiklik Eesti Looduse internetiviktoriin- Reesi Raudmets 11.koht
- TÜ Türi Kolledži keskkonnamängus 3.koht
- Maakonna võimlemisvõistlusel põhikoolide osas 1. koht
- Maakonna algklasside murdmaajooksu võistlustel 10.koht
- Maakonna põhikoolide kergejõustiku mitmevõistlustel 6.koht
- Maakonna põhikoolide murdmaajooksu võistlustel 6.koht
- Järvamaa B- klassi poiste osavaim korvpallur 1.koht (Taavi Vende, Rauno Uusmaa, Tauri Uusmaa)
- Maakonna põhikoolide korvpalli MV 3.koht (Taavi Vende, Hergo Veersoo, Rauno Uusmaa, Rainer Sarnik, Tauri Uusmaa, Jorma Uusmaa)
- Osalemine H.Tohvelmanni nim. luule ja kirjandivõistlustel
- Osalemine maakonna informaatikaolümpiaadil
- Osalemine vabariiklikul matemaatika nuputamisvõistlusel Känguru
- Osalemine Paide –Türi Rahvajooksul (40 õpilast)
- Osalemine maaakonna poiste laulupäeval, neidude vokaalansamblike konkursil, valla lauluvõistlusel "KIKERIKII", Süda-Järvamaa lauluvõistlusel
- Osalemine Eesti Päästeameti loomingukonkursil, Eesti Politsei loomingukonkursil, looduskonkursil "Hoia metsa", kaarditundmise võistlustel geograafias.

Tegutsevad huviringid:

* Lastekoor	Ulvi Tamm
* Mudilaskoor	Ulvi Tamm
* Ansamblid	Ulvi Tamm
* Sõnakunstiring	Ella Borkvel
* Algklasside näitering	Anne Treial
* Informaatika ring	Tiia Järve
* Internetiring	Tiia Järve
* Poiste tööõpetus	Andres Pleesi

Sargvere Põhikooli pedagoogid:

Nimi	Õpetatavad ained	Haridus	Vanus	Ped. staaz
1. Ella Borkvel	eesti keel, abiõpe	kõrgem	66	48
2. Tiia Järve	matem., informaatika, käsitöö	kõrgem	36	12
3. Silvi Raidoja	loodusained., keemia inimeseõpetus	kõrgem	42	7
4. Taiga Laur	kehal.,ingl.k., huvijuht	kõrgem	38	16
5. Kaarel Aluoja	loodusõpetus, füüsika	kõrgem	46	19
6. Koida Mölder	saksa keel,vene keel	kõrgem	50	33
7. Andres Pleesi	kunstiõpetus., tööõp.	kõrgem	44	20
8. Anne Treial	algõpetus	kesk-eri	37	17
9. Ulvi Tamm	muusikaõpetus,	kõrgem	46	25
10 Lii Sammler	ajalugu, kodanikuõp.	kõrgem	41	3
11. Anneli Tumanski	Inglise keel	kesk-eri	35	7

7.1.2 TARBJA LASTEAED-ALGKOOL*Juhataja: Helle Külljastinen*

Õpil. arv	Klassi kompl.	Pedagoogiline kaader			Teen. personal	Algkooli lõpetas	1. klassi 2004
		Kõrgh.	kesk-eri	kesk			
35	4	1	3	2	10	7	4

Tähtsamaid sündmusi ja üritusi koolis:

* Vabariigi aatapäeva tervitus	* Eestimaa nädal
* Tervisenädal	* Jõulunädal
* Talispordinädal	* Ekskursioon
* Maja meespere naistepäevatervitus	* Kooli lõpupidu
* Õpetajate päeva tähistamine	* Laager Samlikul

Kiitusega lõpetanud:

HEDY ROO 2. klass
 JULIA KOZIK 4. klass

Õpilaste osavõtt vabariiklikest ja maakonna õpilasüritustest:

- Päästeameti ja Järvamaa Päästeteenistuse omaloominguvõistlustel "Tule võlu, tule valu" Kadi Ojasoo 1. koht
- Riigikogu liikme Sven Sesteri jutuvõistlus headest inimestest ja heategudest – Jakob Kazakov 3.koht
- Paide valla tubli õpilase konkursi "Väike aga tubli" preemia sai Julia Kozik
- Osalemine Paide valla laste lauluvõistlusel KIKERIKII ja Südamaa lauluvõistlusel

Tarbja Lasteaed-Algkooli pedagoogid :

Nimi	Õpetatavad ained	Haridus	Vanus	Ped. staaz
1. Leili Mäeots	inglise k., ajalugu., loodusõp.	kõrgem	64	45
2. Anne Paap	eesti k., matem., loodusõp., tööõp.	kesk-eri	56	32
3. Piret Reinfeld	kehal. kasv.	kesk	31	2
4. Malle Nööp	muusikaõpetus	kesk-eri	37	15
5. Arri Valk	poiste tööõpetus	kesk	53	6
6. Helle Külljastinen	eesti k., matem., loodusõpetus	kesk-eri	51	20

Tegutsevad huviringid:

* Puutöö	Arri Valk		
* Inglise keel	Leili Mäeots	* Näitemäng	-Anne Paap
* Arvutiõpetus	Silver Läll	* Koorilaul	-Malle Nööp
* Laulu-tantsuring	Malle Nööp	* Ujumine	- Piret Reinfeld
* Peotantsuring	Hannes Prei		

7.2 LASTEAIAD 2003/2004**7.2.1 TARBJA LASTEAED-ALGKOOL**

Juhataja: Helle Külljastinen

Laste arv	Rühmade arv	Pedagooge	Kõrgema haridusega	Kesk-eri-haridusega	Kesk-haridusega
36	2	4	1	3	-

Pedagoogiline kaader :

Nimi	Haridus	Vanus	Ped. staaz (aastat)
1. Helgi Vaher	kesk-eri	43	22
2. Kersti Niitsalu	kesk-eri	34	16
3. Külli Uibu	kõrgem	45	26
4. Ülli Müller	kesk-eri	34	17
5. Malle Nööp	kesk-eri	37	15

Lasteaia tähtsamad üritused:

* Sügise sünnipäev	* Isadepäev koos isadega
* Kadrikarneval	* Sõbrapäeva pidu
* vastlanädal	* emadepäeva pidu
* Kevadpühapidu	* kohtumine Sargvere lasteaiaga
* Lasteaia lõpupidu	* Jõulupidu

7.2.2 SARGVERE LASTEAED “KIKI”*Juhataja: Margit Silluta*

Laste arv	Rühmade arv	Pedagooge	Kõrgema haridusega	Kesk-eri-haridusega	Kesk-haridusega
25	2	5	2	3	-

Pedagoogiline kaader:

Nimi	Haridus	Vanus	Ped. staaz (aastat)
1. Koidu Ansberg	kesk-eri	47	13
2. Sirje Uusmaa	kesk-eri	41	22
3. Leili Simson (lapsepuhkusel)	kesk-eri	37	16
4. Tiiu Sinijärv	kesk-eri	45	23
5. Ulvi Tamm	kõrgem	46	25
6. Margit Silluta	kõrgem	27	4

8. KULTUUR

Aasta 2004 tähtsamateks kultuurisündmusteks olid Sargvere mõisas kooli – ja külaajalootubade avamine, valla esimese legendide ja lugude trükise ”Vanade aegade lood” ilmumine, Sargvere mõisapäev ja vabaõhulavastus ”Elu teeb uperpalle”, valla sünnipäevapidu, Laululaada korraldamine Vana-Veskil, laulupeotule tervitamine Mustla-Nõmmel ja segarühm ”Vallatsi” osalemine suurel tantsupeol Tallinnas.

Sündisid uued üritused – Sargvere piirkonna teopäev, Anna küla tõrvikutega rongkäik jüriööl, mõisapetanque Sargveres ja Matsimäe I Rahva rattamaraton.

8.1 SARGVERE MAAKULTUURI EDENDAMISE SELTS

Juhatus: Kalmer Anton, Agnes Jürmann, Tarmo Müller, Ülle Müller, Margit Silluta, Toomas Uusmaa

Palgaline tegevjuht: Rita Laanetu

Sargvere Maakultuuri Edendamise Selts on Sargvere piirkonna kultuurielu korraldaja. Toimuvad üritused erinevatele vanusegruppidele, korraldatakse kontserte, õppepäevi, tegutsevad huviringid ja kollektiivid.

Tähtsamaid üritusi :

- * Vabariigi aastapäeva kontsert- laulis Tõnis mägi
- * Sargvere mõisa kooli-ja külaajalootubade avamine
- * Sargvere piirkonna külade teopäev
- * Valla sünnipäevapidu
 - Sargvere Mõisapäev ja vabaõhulavastus ”Elu teeb uperpalle”
 - Muinastulede retk –Sargvere mõisapargi legendid
 - Sargvere mõisapetanque
 - Maakonna kodanikeühenduste konverents, laulis Kait Tamra
 - Muinasjutuhommikud mõisas
 - Näiteringide päev- külas Marko Matvere ja Jaan Tätte
 - Jõulurahu väljakuulutamise ja küünalde süütamine küla jõulupuul
 - * Lasteprogramm ”Pipi jõulud”
 - Eakate jõulupidu
 - Aastalõpu vastuvõtt ja barokk-kontsert

Ringid ja kollektiivid :

* Näitering	Sale Talviste
* Segarühm ”Vallatsi”	Ülle Müller
* 4 H Noorteklubi	Ülle Müller
* Eakate klubi ”Meelespea”	Agnes Jürmann
* Kodulooring	Sale Talviste
* Naiste ja neidude klubi	Silja Talviste

8.2 ANNA VABA AJA MAJA

Juhataja Elle Näppo

Anna Vaba Aja Maja on Anna piirkonna kultuurielu keskuseks. Majas on raamatukogu, avatud internetipunkt ja ruumid kultuuritööks. Toimuvad üritused erinevatele vanusegruppidele, näitused, õppepäevad, lastelaager jne.

Tähtsamad sündmused ja üritused:

- Anna naisansambli 27. sünnipäevapidu
- Trükise "Vanade Aegade Lood" esitlus
- Jüriöö tõrvikutega rongkäik
- Valla kodanikeühenduste päev
- Paide valla laste lauluvõistluse KIKERIKII korraldamine
- Järvamaa LAULULAADA korraldamine Vana-Veskil
- Jaaniõhtul Poola folkloorirühma võõrustamine Vana-Veskil
- Laulupeotule tervitamine Mustla-Nõmmes
- Muinastulede öö
- Lastelaagri korraldamine
- Hingedepäeva kontsert Anna kirikus

Ringid ja kollektiivid:

* Näitering	Mare Prank
* Naisansambel	Marika Leppik
* Tarbja Eakate klubi "Murumunad"	Marika Leppik

8.3 PAIDE VALLA NOORTEKESKUS

Juhataja: Margit Pih

Paide valla noortekeskus on valla noorsootööd kordineeriv ja korraldav asutus, mis pakub Paide valla erinevas vanuses noortele nende huvidele ja võimetele vastavat vaba aja tegevust ning aitab noortel kujuneda aktiivseteks ja hoolivateks ühiskonna liikmeteks. Noortekeskusel on noortetoad Tarbja Lasteaed-Algkooli majas, Sargvere Põhikooli majas ja Anna Vaba Aja Majas.

2004. aastal tegutsesid Tarbjal noortele:

- * line- tantsu ring
- * näitering
- * kunstiring

Korraldati erinevaid õppepäevi ja ettevõtmisi: grafiti õpppäev, ilukool, sheipingu õppepäev, südamenädal, HIV ja AIDS-i teemaline õppepäev, töö-ja puhkelaager noortele, väljasõit Pärnusse, noortekeskuse sünnipäevapidu.

8.4 KÜLASELTSID JA SELTSINGUD

- **Purdi Külakultuuri Edendamise Selts**

Juhatusesimees: Marika Leppik

Juhatuseliikmed: Elle Näppo, Ulvi Part, Kaie Schilf, EgoHallika

Üritused:

- * Anna naisansambli 27.sünnipäeva tähistamine
- * "Tähed muusikas" lindistamisel Tallinnas
- * Emadepäeva kontsert Annas
- * Ekskursioon Järva-Jaani Tuletõrjemuseumisse
- * Laulupeotule tervitamine Mustla-Nõmmes
- * Mardilaada külastamine Tallinnas
- * KES-i aastalõpupidu

- **Tarbja Kultuuriselts**

Juhatusesimees: Maili Õispuu

Juhatuseliikmed: Piret Rebane, Kaida Rehtla, Sinaida Vinogradov, Tiia Oskar

Üritused:

- * Tarbja küla vastlapäeva korraldamine
- * Küla heakorratalgute korraldamine
- * Tarbja küla laste mänguväljaku valmimine
- * Küla teadetetahvlite valmimine ja paigaldamine
- * Jaanipäeva tähistamine

- **Valgma Külaseltsing** Sirje Nurmik

Üritused:

- * Sargvere mõisa külade teopäeval osalemine
- * Valgma küla puhk pillipäev
- * Suvelõpupidu

- **Nurmsi Külaselts** Ulvi Meikup

Üritused:

- * Sargvere mõisa külade teopäeval osalemine
- * Nurmsi külaplatsi valmimine
- * Nurmsi ja Mäeküla külapäev

- **Seinapalu Külaseltsing** Anu Käärrik

- * Seinapalu külapäev

- **Puiatu ja Nurme Külaseltsing** Marika Kreitsman

- * Naiste ja vastlapäev Vana-Veskil
- * Teadetetahvli paigaldamine

- **Müüdi Külakultuuri Edendamise Selts** Anatoli Šestakov
- * Küla kooskämiskoha, sauna remontimine

- **MTÜ "Külaelu"** Allan-Ahto Kreitsman
- **Viraksaare Külaseltsing** Ruttar Teder
- **Mäo Külaseltsing** Maili Orgma

8.5 SPORDIKLUBI "SARGVERE"

Juhatuseseimees: Jaan Sapp

Juhatuseseimees: Taiga Laur, Anne Treial, Heinrich Raidoja, Tiit Uusma

Tegutsevad ringid:

- * Liikumisrühm „Sirtsud“ Piret Sapp
- * Tütarlaste pallimängud Taiga Laur
- * Keskestme poiste korvpall Taiga Laur
- * Meeste ja vanema astme poiste korvpall Jaan Sapp
- * Naiste ja neidude saalihoki Taiga Laur
- * Naiste ja neidude võimlemine Anne Treial

Tähtsaimad ettevõtmised:

- * Paide valla ettevõtete ja perede talimängud
- * Korvpalliturniir "Vanad ja noored"
- * Noorte töö ja puhkelaager ja spordiklubi lastelaager
- * Naiste saalihokivõistkonna osalemine Järvamaa ja Eesti meistrivõistlustel

8.6 RAAMATUKOGUD

Juhatajad: Eha Martma - Sargvere Raamatukogu
Marika Leppik - Anna Raamatukogu
Anne Läll - Tarbja Raamatukogu

Raamatu kogu	Lugejate arv		Laenutuste arv		Külastuste arv	
	Täiskasvanud	Lapsed	Täiskasvanud	Lapsed	Täiskasvanud	Lapsed
Sargvere	130	59	1551	708	709	389
	KOKKU: 189		KOKKU: 2259		KOKKU: 1098	
Anna	107	32	2530	804	2794	1063
	KOKKU: 139		KOKKU: 3334		KOKKU: 3857	
Tarbja	147	77	4866	1835	1078	479
	KOKKU: 224		KOKKU: 6701		KOKKU: 1557	

	<u>Raamatufond eks.</u>				<u>Rf. juurdekasv</u> (uued raamatud)				<u>Tellitud ajalehti ja</u> <u>ajakirju</u>			
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
Sargvere	10274	10438	10600	10785	295	164	236	185	11	11	14	14
Anna	7764	9427	9547	9473	214	1663	122	219	21	26	21	27
Tarbja	6340	6581	6824	7098	335	241	243	274	21	21	22	19
Vald kokku	24378	26446	26971	34454	808	2068	601	678	53	58	57	60

Internetipunktid:

1. Anna AIP – 1728 külastust

- **Üritused:**

- * Ettelugemised-vestlused lastele:

- * Raamatunäitused: *“Vabariigi sümboolika”*

- “Käsitöö”*

- “Päevakeskuse laste joonistuste näitus”*

- * Muinasjutuõhtu lastele

2. Tarbja AIP – 3161

- **Üritused:**

- * Arvutikursus algajatele (jaan - mai),

- * Arvutikursus algajatele (sept - det)

- * 1. ja 2. klassi lastele raamatukogu kasutamist tutvustav tund

- * 3. klassi lastele raamatukogu ajalugu ja kasutamist tutvustav tund

3. Sargvere AIP - (remondis, seoses Sargvere mõisa renoveerimistöödega)

- **Üritused**

- * Legendide lugemise päev

- * Sõbrapäeva kaardide valmistamine-

- * Küla- ja kooliajaloo tubade avamine

- * Arvutikursus algajatele-

- * Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine

- * Suur muinasjututrall „ Väike nõid“ -

- * „Sügise värvid“ lasteaialastele-

- (värvimine)

- * Raamatukogu ühiskülastus

- * Jõuluprogramm“ Pipi Lota jõulud Segasummasuvilas“

8.7 KULTUURIMÄLESTISED

Ajaloo- ja kultuurimälestistest on säilinud 18.saj. pärinevad mõisahooned Purdis ja Sargveres, 19.saj. pärinev mõisahoone Eiveres. Purdi ja Eivere mõis on eravaldues, samas kui mõisahooned Mäos, Präämas ja Põhjakaal ootavad oma saatust, et uuesti kasutust leida. Paide valla ainuke kirik asub Annas, kus tegutseb Eesti Evangeelse Lutherliku Kiriku Anna kogudus.

Paide valla territooriumil on säilinud ka hulgaliselt muistseid asula- ja matmispaiku tähistavaid kivikalmeid, vanimad neist pärinevad I aastatuhandest m.a.j.

Meeldivaid puhkusevõimalusi jahi- ja kalameestele pakuvad meie metsad, jõed ja järved. Puutumatu looduse ilu ja võlu saavad matkajad nautida Matsimäe ümbruse rabades ja metsades.

Purdi mõisahoone

Esimesed teated mõisast on 1560.aastast. Praeguse nime sai küla ja mõis Rootsi võimu ajal omanik H.Burti järgi. Praegune baroki mõjutustega varaklassitsistlik hoone on ehitatud 18.saj. I poolel.

Purdi mõisa kabel

18.saj. lõpul ehitatud barokkstiilis kabel kuulus Ungern von Sternbergile. See on vanim hauakabel Järvamaal.

Anna kirik

1780.aastal 06.juulil pühitsetud Anna kirikus on kultuurilooliselt väärtuslikud uusgooti stiilis ehitatud altar ja kantsel.

Sargvere mõisahoone

Ehitatud 18.saj. varaklassitsistlikus stiilis. Üks vähestest mõisahoonetest Eestimaal, kus hilisemaid ümberehitusi peaaegu tehtud polegi.

Põhjaka mõisahoone

Kõrvalmõis, mis kuulus Palu mõisahoone juurde. Praegune klassitsistlikus stiilis hoone on ehitatud 19.saj. I poolel.

Mäo mõisahoone

Esmakordselt ehitati barokne hoone välja 1680.a. Praegune klassitsistlikus stiilis hoone pärineb 19.saj. I poolest.

Kükita kivisild

Kaheavaline paekivist ehitus pärineb 19.saj. II poolest.

Monument Mäos

Vanim ajaloomälestis Järvamaal, mis tähistab Liivi sõja raskeid aastaid. Monumendi laskis püstitada Mäo mõisnik Olaf v. Stackelberg Liivi sõjas (1572 - 1573.a.) Paide all langenud vene sõduritele.

Viraksaare sootee

Asub Prääma rabas, pärineb 16.saj. II poolest. Osa sootee puitsillutisest on turbast puhastatud ja huvilistele vaadatav.

Mälestusmärk Mäo teeristis

Püstitatud Eesti Vabariigis teenistuskohustuste täitmisel hukkunud politseinike mälestuseks. Arhitekt V.Künnapu. Avati 15.dets. 1995.a.

9. FAKTE JA SÜNDMUSI PAIDE VALLA ELUS 2004

Jaauar

- Tarbja kultuuriseltsile valiti uus juhatus. Juhatuse esimeheks valiti Maili Õispuu.
- Tarbja noorteruumide teise toa seinad kaunistati grafitiga.
- Tarbja lasteaias tehti telesaadet "Laupäeval lastega".
- Tarbja noormees Robert Stein oli edukaim noor Väinjärve jääräja sõidul.
- Sargvere Põhikooli õpilane Maris Uusmaa esines hästi Väätä luulekonkursil.
- Noortevolikogu istungil arutati koos keskkonnaspetsialisti Anti Annusega Tarbja järvega seotud probleeme.
- Anna naisansambel tähistas oma 28. sünnipäeva.

Veebruar

- KIK andis 115 000 krooni Sargvere mõisaparki korrastada.
- Anna Vaba Aja Maja tähistas oma 2 . sünnipäeva.
- Sargvere mõisas avati lisaks mõisatoale ka talu- ja kooliajaloo toad .
- Vabariigi aastapäeva kontserdil Sargvere mõisas laulis Tõnis Mägi.
- Paide valla noortevolikogu tähistas sõbrapäeva suure peoga Sargvere mõisas.
- Tarbja järvejääl peeti valla esimesed jääralli võistlused.
- Noortevolikogu veebruarikuu koosolekul arutati infotahvlite paigaldamist küladesse.
- Tarbja Kultuuriselts korraldas külale suurejoonelise vastlapäeva.

Märts

- Anna Vaba Aja Majas esitleti Elle Näppo koostatud Anna kandi legendide ja lugude raamatut Vanade Aegade Lood.
- Riigikogu liige Reet Roos tutvus valla ettevõtlike inimestega.
- Anna vaba Aja Majas toimus I kodanikeühenduste päev Paide vallas.
- Preemia "Tubli õpilane" sai Tanel Eensoo Käru Põhikooli 6. klassist, "Väike aga tubli" preemia sai Mariliis Lepikul Paide Ühisgümnaasiumi 5.klassist t ja "Hea teo" preemia sai Mario Toompalu Sargvere Põhikooli 9. klassist.
- Puiatu külapäeval tõmmati esimest korda vardasse küla oma lipp.
- Noortevolikogu pidas oma esimest sünnipäeva.

Aprill

- Paide valla 65. sünnipäevapeol esitlesid külad omatehtud torte – kokku sai neid 13.
- Tarbja naisansambel tähistas oma 18 .sünnipäeva.
- Avati Andrus Eesmaa fotode rändnäitus "38 pilti Paide valla inimestest".
- 8. -dat korda toimus Paide valla laste lauluvõistlus KIKERIKII.
- Annas toimus 1.korda tõrvikutega jürööd tähistav kõnd ümber küla.
- Paide valla tublimad laululapsed: Liisi Sulbi, Iris Metssaar, Marilin Tumanski,Hanna-Brit Merisalu ja Grete Oolberg laulsid Südamaa I lauluvõistlusel.

Mai

- Toimus I Sargvere mõisa teopäev piirkonna küladele.
- Emadepäeva tähistati kõigis lastekollektiivides kontsertiga.
- Noortekeskuse logokonkursi võitis Mart Metsa.
- Sargvere lasteaia mänguväljaku ümber pandi kasvama hekk.
- Vana-Veskil toimus I Järvamaa Laululaat milleidee autoriks ja korraldajaks olid meie kultuuritöötajad.
- Toimus I Sargvere Cup naiste saalihokis.
- Sargvere MES sai SAPARD-ilt 930 000 ja muinsuskaitselt 480 000 krooni mõisa katust vahetada.
- Osa Tarbja koolist saab soojapidavamaks tänu energiasäästu sihtprogrammilt saadud 300 000 kroonile.
- Tarbja võimla ehituseks saadi riigilt 1,15 miljonit krooni.
- Vallaametnikud matkasid läbi raba Simisalust Matsimäele.

Juuni

- Lastekaitsepäeva tähistati mängude ja spordivõistlustega.
- Kooliaasta sai otsa.
- Vallavanem võõrustas abituriente.
- Juunikuu volikogu istung toimus Nurmsi külaplatsil.
- Võidutule võtsid vastu Tarbja, Sargvere ja Puiatu külade esindajad , et süüdata neist oma piirkonna jaanilõkked.
- Sargvere mõisapäeval valiti Südamaa parunit ja parunessi, otsiti aaret mõisakeldrist, kasteti keelt Kutsiku kõrtsus ja vaadati vabaõhuetendust.
- Anna piirkonna jaanipäeva Vana-Veskil ilmestas poola folkloorirühm.
- Lõpetati Tarbja Lasteaed –Algkooli rekonstrueerimise I etapp

Juuli

- Anna naisansambel tervitas Mustla-Nõmmes laulupeotuld.
- Suurel tantsupeol esines segarühm Vallatsi ja laulupeol laulsid ka vallaametnikud – Ando Pertmann ja Edith Tänavots.
- Anna lastel oli töö- ja puhkelaager, mis lõppes kahepäevase rannapuhkusega Kablis.
- Sargvere Spordiklubi lapsed laagerdasid Võrumaal.
- Viiendat korda toimus “Tõrukse Cup” võrkpallivõistlus, sedakorda küll vihma tõttu saalis.
- Sargveres avati uus joogivee puurkaev- pumbajaam mis läks maksma 209 000 krooni.

August

- Toimusid Järvamaa omavalitsejate spordipäevad meie vallas Vana-Veskil.
- Vabariigi vallavanemate spordipäevad toimusid Paide vallas.
- Toimus 3. muinastulede retk Südamaal, seekord toimus tulede süütamine koos Ida-Järva retkelistega Vao külas.
- Tarbja noored korrastasid töö- ja puhkelaagri käigus oma koduküla.
- Tarbja kooliõuel löödi kopp mulda ja algas Tarbja võimla ehitus.
- Paide valla võistkond saavutas Järva mängudel III koha.
- Tarbja küla sai laste mänguväljaku.
- Kultuuritöötajad külastasi Ida-Virumaad ja tõdesid, et Euroopa algab Narvast.

September

- Algas kool .
- Toimus I Sargvere mõisapetangue võistlus.
- Toimus I Matsimäe rahva rattamaraton.
- Anna Vaba Aja Majas tegutseb päevakeskus lastele keda juhendavad Evely Mülbek ja vabatahlik Saksamaalt Jana Mayer.
- Sargvere koolilapsed said märja naha matkates Matsimäe rabas.
- Sargvere kooli huvijuht Taiga Laur sai Järvamaa kauaaegse noorsootöötaja preemia.

Oktoober

- Täiskasvanud Õppija Nädala raames toimus Sargveres kodanikuhariduse konverents.
- Sargvere mõisa kauaoodatud uus katus valmis!
- Eakad tähistasid oma päeva nii Annas kui Sargveres.
- Sargvere lasteaia mänguväljak sai põnevad puidust atraktsioonid.

November

- Tarbja võimla sai nurgakivi.
- Jõgeva valla noorsootöoga käisid tutvumas meie noortevolikogu liikmed ja noorsootöötajad.
- 1. advendil süüdati Anna ja Sargvere küla jõulukuukedel küünlad ja kirikuõpetaja Lea Heinaste kuulutas välja jõulurahu.
- Anna kirikus hingedepäeva kontsert.
- Näitetruppide kokkusaamisel Sargvere mõisas jagasid oma teatrikogemusi ja andsid kontserdi Marko Matvere ja Jaan Tätte.

Detsember

- 1. detsembrist vallal uus konstaabel Priit Söörd.
- Jõgeva valla sotsiaaltöötajad tutvusid Paide valla sotsiaaltöö korraldusega.
- Sargvere mõisas lasteprogramm Pipilota Pikksuka jõulutrall.
- Jõulupidusid peavad kõik suured ja väikesed ,vanad ja noored.
- Vallavanema ja volikogu esimehe tänuvastuvõtt tublimatele toimus Sargvere mõisas, esines barokk- ansambel Kuninglik muusika.

10. 2004. AASTAL RAHASTATUD PROJEKTID

Projekti koostaja	Projekti sisu	Summa	Rahastaja
Madis Sagar	Sargvere mõisa vahelagede avariirestaureerimistööd	480 000	Muinsuskaitseamet
Piret Sapp	Vabariigi vallavanemate spordipäeva korraldamine	4000	JOL
Jaan Sapp Sargvere SK	Sargvere noorte töö- ja puhkelaagri korraldamine	2135	Järva MV
Jaan Sapp Sargvere SK	”Sargvere Cup” korraldamine naiste saalihokis	1000	KULKA Järvamaa Ekspertgrupp
Piret Sapp	Täiskasvanud õppija nädala korraldamine	20 000	Hasartmängumaksu Nõukogu
Veljo Tammik	Sargvere Lasteaia mänguväljaku rajamine	117 000	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
Rita Laanetu	Kontserdi ”Kuninglik muusika” korraldamine	5000	Hasartmängumaksu Nõukogu
Rita Laanetu Sargvere MES	Jõulud mõisas	3000	KULKA Järvamaa Ekspertgrupp
Rita Laanetu Sargvere MES	Jõulud mõisas	5000	KULKA
Rita Laanetu Sargvere MES	Sargvere mõisa teopäeva korraldamine	2000	KULKA Järvamaa Ekspertgrupp
Rita Laanetu Sargvere MES	Sargvere mõispetanque korraldamine	2000	KULKA Järvamaa Ekspertgrupp
Elle Näppo	Anna piirkonna päeva korraldamine	2000	KULKA Järvamaa Ekspertgrupp
Margit Piho	Noorte näitlejate koolitus	13 400	Hasartmängumaksu Nõukogu
Margit Piho	Paide valla noortekeskuse arendamine	11 200	Järva Maavalitsus
Kaarel Aluoja	”Sargvere koolimetskonna käivitamine”	12 000	KIK
Helle Külljastinen	Tarbja LAK koolimetskonna käivitamine	7000	KIK
Anti Annus	Sargvere mõispargi rekonstrueerimine	106 120	KIK
Anti Annus	Sargvere asula puurkaevu ja pumpla rajamine	177116	KIK
Rita Laanetu	Sargvere mõisa kodulehe ja infovoldiku koostamine	9956	KOP
Rita Laanetu	Sargvere mõisa kodulehe ja infovoldiku koostamine	5000	Maaelu Edendamise Sihtasutus

Edith Tänavots	Matsimäe I Rahva Rattamaratoni korraldamine	5000	Hasartmängumaksu Nõukogu
Edith Tänavots	Matsimäe I Rahva Rattamaratoni korraldamine	2000	KULKA Järvamaa Ekspertgrupp
Edith Tänavots	Paide valla suvised lastelaagrid	6500	Hasartmängumaksu Nõukogu
Edith Tänavots	Järvamaa laululaada korraldamine	3000	EV Kultuuriministeerium
Edith Tänavots	Järvamaa laululaada korraldamine	4000	JOL
Edith Tänavots	Paide valla Anna ja Tarbja piirkonna noorte töö- ja puhkelaagri korraldamine	4268	Järva MV
Edith Tänavots Eha Martma	Sargvere raamatukogu-internetipunkti sisustamine	20 000	Kultuuriministeerium
Edith Tänavots	Kodanikeühenduste koolitusprogramm	20 000	BAPP
Rita Laanetu MES	Sargvere mõisahoone restaureerimine	938 796	SAPARD

* JOL – Järvamaa Omavalitsuste Liit

* BAPP – Balti-Ameerika Partnerlusprogramm

* KULKA - Kultuurkapital